

REPUBLIKA HRVATSKA
DRŽAVNI URED ZA REVIZIJU
Područni ured Bjelovar

IZVJEŠĆE
O OBAVLJENOJ REVIZIJI

BJELOVARSKI SAJAM D.O.O., BJELOVAR

Bjelovar, siječanj 2010.

S A D R Ž A J

stranica

I.	OSVRT NA NALOGE I PREPORUKE REVIZIJE ZA 2005.	2
II.	REVIZIJA FINANCIJSKIH IZVJEŠTAJA I POSLOVANJA ZA 2008.	2
1.	PRAVNA REGULATIVA	2
2.	DJELOKRUG RADA I UNUTARNJE USTROJSTVO	3
3.	FUNKCIONIRANJE UNUTARNJIH KONTROLA I INFORMACIJSKOG SUSTAVA	4
4.	RAČUNOVODSTVENO POSLOVANJE I PLANIRANJE	5
4.1.	Poslovne knjige i finansijski izvještaji	5
4.2.	Planiranje	6
5.	PRIHODI	7
5.1.	Poslovni prihodi	7
5.1.1.	Prihodi od prodaje izložbenog prostora i obaveznog paušala na sajamskim izložbama	8
5.1.2.	Prihodi od najma, zakupa i povremenog korištenja poslovnoga prostora	9
5.1.3.	Prihodi od prodaje ulaznica i karata	10
5.1.4.	Prihodi od marketinških usluga	11
5.2.	Finansijski prihodi	11
6.	RASHODI	12
6.1.	Materijalni troškovi	13
6.1.1.	Troškovi sirovina i materijala	13
6.1.2.	Troškovi usluga	16
6.2.	Troškovi osoblja	20
6.3.	Troškovi amortizacije	21
6.4.	Drugi troškovi poslovanja	21
6.5.	Finansijski rashodi	22
7.	DUGOTRAJNA I KRATKOTRAJNA IMOVINA	22
7.1.	Dugotrajna materijalna imovina	23
7.1.1.	Ulaganja u dugotrajnu imovinu	23
7.2.	Kratkotrajna imovina	26
7.2.1.	Kratkoročna potraživanja	27
7.2.2.	Finansijska imovina	27
7.2.3.	Novčana sredstva	28
8.	OBVEZE	28
8.1.	Kratkoročne obveze	28
8.2.	Dugoročne obveze	29
9.	KAPITAL I PRIČUVE	30
10.	NALAZ	31
III.	MIŠLJENJE	39

REPUBLIKA HRVATSKA
DRŽAVNI URED ZA REVIZIJU
Područni ured Bjelovar

Klasa: 041-01/09-02/10

Urbroj: 613-09-09-6

Bjelovar, 18. siječnja 2010.

IZVJEŠĆE

O OBAVLJENOJ REVIZIJI FINANCIJSKIH IZVJEŠTAJA I POSLOVANJA DRUŠTVA BJELOVARSKI SAJAM D.O.O., BJELOVAR ZA 2008.

Na temelju odredbi članaka 4. i 7. Zakona o državnoj reviziji (Narodne novine 49/03 – pročišćeni tekst i 177/04) obavljena je revizija finansijskih izvještaja i poslovanja društva Bjelovarski sajam d.o.o., Bjelovar (dalje u tekstu: Društvo) za 2008.

Revizija je obavljena u razdoblju od 12. studenoga 2009. do 18. siječnja 2010.

Postupci revizije provedeni su u skladu s revizijskim standardima Međunarodne organizacije vrhovnih revizijskih institucija - INTOSAI revizijski standardi (Narodne novine 93/94) i Kodeksom profesionalne etike državnih revizora.

Ciljevi revizije bili su:

- utvrditi istinitost i vjerodostojnost finansijskih izvještaja i poslovnih knjiga,
- analizirati ostvarenje prihoda i rashoda,
- provjeriti usklađenost poslovanja sa zakonima i drugim propisima,
- provjeriti i ocijeniti učinkovitost korištenja sredstava, te
- provjeriti druge aktivnosti vezane uz poslovanje Društva.

I. OSVRT NA NALOGE I PREPORUKE REVIZIJE ZA 2005.

Državni ured za reviziju je obavio reviziju finansijskih izvještaja i poslovanja Društva za 2005., o čemu je sastavljeno Izvješće i izraženo uvjetno mišljenje.

Revizijom su utvrđene određene nepravilnosti opisane u Izvješću i Društvu je naloženo da ih otkloni, odnosno poduzme potrebne radnje i prihvati predložene preporuke kako se nepravilnosti ne bi ponavljale u dalnjem poslovanju.

Revizijom za 2008. utvrđeno je u kojim slučajevima je postupljeno i u kojima nije postupljeno prema danim nalozima i preporukama Državnog ureda za reviziju.

Nalozi i preporuke po kojima je postupljeno:

1. Društvo je poduzimalo mjere naplate.
2. Za poslove prodaje ulaznica, pomoćno-tehničke poslove na uređenju i održavanju sajamskog prostora odlukom je utvrđen iznos naknade.

Nalozi i preporuke prema kojima nije postupljeno:

1. U pojedinim slučajevima Društvo nije evidentiralo troškove prema vrsti u skladu s donešenim računskim planom.
2. Unos podataka u poslovne knjige u nekim slučajevima nije obavljen na temelju urednih knjigovodstvenih isprava.
3. Iz obračuna naknada troškova izlagačima nije vidljiva količina i jedinična cijena obavljenih usluga.
4. Društvo je davalo pozajmice i istodobno se zaduživalo. Pravila i uvjeti davanja pozajmica nisu utvrđeni.
5. Prije zaduživanja Društvo nije pribavilo suglasnost većinskog vlasnika, odnosno osnivača.

Društvo je i nadalje u obvezi postupati prema danim nalozima i preporukama Državnog ureda za reviziju.

II. REVIZIJA FINANCIJSKIH IZVJEŠTAJA I POSLOVANJA ZA 2008.

1. PRAVNA REGULATIVA

Poslovanje Društva uređuju sljedeći propisi:

- Zakon o trgovačkim društvima (Narodne novine 111/93, 34/99, 52/00 i 118/03, 107/07, i 146/08),
- Zakon o računovodstvu (Narodne novine 109/07),
- Zakon o proračunu (Narodne novine 96/03),
- Zakon o Registru godišnjih finansijskih izvješća (Narodne novine 47/03),
- Zakon o gradnji (Narodne novine 175/03 i 100/04),
- Zakon o porezu na dobit (Narodne novine 177/04, 90/05, 57/06 i 146/08),
- Zakon o porezu na dodanu vrijednost (Narodne novine 47/95, 164/98, 105/99, 54/00, 73/00, 127/00, 48/04, 82/04, 90/05, 76/07, 87/09 i 94/09),
- Zakon o porezu na dohodak (Narodne novine 177/04 i 73/08),
- Opći porezni zakon (Narodne novine 127/00, 86/01, 150/02 i 147/08),
- Zakon o radu (Narodne novine 137/04 – pročišćeni tekst),

- Zakon o javnoj nabavi (Narodne novine 110/107 i 125/08),
- Zakon o prostornom uređenju i gradnji (Narodne novine 76/07 i 38/09),
- Zakon o zakupu i prodaji poslovnih prostora (Narodne novine 91/96, 124/97, 174/04 i 38/09),
- Uredba o objavama i evidenciji javne nabave (Narodne novine 13/08, 77/08 i 4/09),
- Hrvatski standardi finansijskog izvještavanja (Narodne novine 30/08 i 4/09),
- Pravilnik o porezu na dobit (Narodne novine 95/05, 133/07 i 158/08),
- Pravilnik o porezu na dodanu vrijednost (Narodne novine 60/96, 113/97, 7/99, 112/99, 119/99-ispravak, 44/00, 64/00, 80/00, 109/00, 54/01, 58/03, 198/03, 55/04, 77/04, 153/05, 79/07, 34/08 i 97/09),
- Pravilnik o porezu na dohodak (Narodne novine 95/05, 96/06, 68/07, 146/08, 2/09 i 9/09),
- Pravilnik o amortizaciji (Narodne novine 54/01),
- Odluka o uvjetima i načinu plaćanja gotovim novcem (Narodne novine 36/02),
- drugi propisi.

2. DJELOKRUG RADA I UNUTARNJE USTROJSTVO

Društvo je osnovano na temelju ugovora o osnivanju zaključenog u prosincu 1995. Osnivači su Bjelovarsko-bilogorska županija (dalje u tekstu: Županija) u visini 60,0% i grad Bjelovar (dalje u tekstu Grad) u visini 40,0%. U registar Trgovačkog suda u Bjelovaru upisano je u travnju 1996. s temeljnim kapitalom u iznosu 20.000,00 kn. Izmjenama ugovora o osnivanju Društva temeljni kapital Društva povećavan je nekoliko puta, te koncem 2008. iznosi 9.550.000,00 kn. Sastoji se od udjela Županije u iznosu 5.730.000,00 kn i Grada u iznosu 3.820.000,00 kn. Društvo vodi knjigu poslovnih udjela.

Prema upisu u sudski registar, sjedište Društva je u Bjelovaru, Dr. Ante Starčevića 8., a više od deset godina Društvo obavlja svoju djelatnost na sajamskom prostoru u Bjelovaru, Gudovac 1D, gdje je također uprava Društva. Odredbom članka 37. Zakona o trgovačkim društvima utvrđeno je da je sjedište trgovačkog društva mjesto u kojem je uprava društva i odakle se upravlja poslovima društva ili mjesto u kojem društvo obavlja svoju djelatnost, a određeno je izjavom o osnivanju društva ili društvenim ugovorom, odnosno statutom društva.

Državni ured za reviziju predlaže u sudskom registru izmijeniti sjedište Društva, odnosno uskladiti stvarno sjedište Društva s upisanim u sudski registar.

Prema obavijesti Državnog zavoda za statistiku o razvrstavanju poslovnog subjekta prema NKD-u 2007. matični broj je 1190652, a brojčana oznaka razreda djelatnosti 8230 - organizacija sastanaka i poslovnih sajmova. Prema upisu u sudski registar, djelatnost Društva je među ostalim: poljoprivreda, lov i usluge povezane s njima, izdavačka i tiskarska djelatnost, građevinarstvo, trgovina motornim vozilima i popravak motornih vozila, trgovina na veliko i posredovanje u trgovini, trgovina na malo, istraživanje tržišta i ispitivanje javnog mnijenja, promidžba, sportske zabavne i druge rekreacijske djelatnosti, te drugo.

Tijela upravljanja su skupština i uprava. Skupštinu Društva čine župan Bjelovarsko-bilogorske županije koji obavlja dužnost predsjednika skupštine, te gradonačelnik grada Bjelovara. Članove skupštine imenovala su predstavnička tijela osnivača.

Uprava Društva sastoji se od jednog člana uprave (direktor). Direktor zastupa Društvo samostalno i pojedinačno bez ograničenja, upravlja Društvom, te u svoje ime i u ime osnivača planira, organizira, vodi i kontrolira djelatnost Društva. Poslovi direktora uključuju utvrđivanje poslovne politike Društva, donošenje planova, utvrđivanje organizacije, operativno poslovanje, organiziranje vođenja poslovnih knjiga, sazivanje skupštine, izvješćivanje osnivača o poslovanju Društva, kontrolu poslovanja i rada zaposlenika, donošenje svih potrebnih odluka i općih akata Društva koji nisu stavljeni u nadležnost drugog tijela Društva. Direktor ne odgovara za obveze Društva. Odlukom skupštine od 8. ožujka 2001. direktor je Zlatko Salaj.

Od općih akata Društvo je donijelo samo Pravilnik o radu. Navedenim pravilnikom utvrđeno je, među ostalim, zasnivanje radnog odnosa zaposlenika, unutarnja organizacija, sistematizacija radnih mesta, plaće i druga materijalna prava zaposlenika. Poslovanje Društva odvija se putem uprave i pet odjela (odjel računovodstva i financija, marketinga, tehničkog održavanja, te informacijskih tehnologija). Navedenim pravilnikom sistematizirano je 13 radnih mesta s 13 izvršitelja. Koncem 2008. Društvo ima 13 zaposlenika.

3. FUNKCIONIRANJE UNUTARNJIH KONTROLA I INFORMACIJSKOG SUSTAVA

- Funkcioniranje unutarnjih kontrola

U 2004. Društvo je donijelo odluku o ustroju unutarnjeg nadzora i revizije. Odlukom je imenovana i osoba za obavljanje nadzora računovodstvenih, finansijskih i drugih poslovnih dokumenata, te za vjerodostojnost, svrhovitost i zakonitost finansijskih transakcija. Imenovana osoba je u lipnju 2008. i koncem godine sastavila pisana izvješća, odnosno zapisnik o provedenom nadzoru. Prema navedenim izvješćima nisu utvrđene nepravilnosti u poslovanju Društva. Poslovanje Društva sustavno prati i zakonski predstavnik na način da potpisuje sve izlazne i ulazne račune, ugovore s kupcima i dobavljačima, te drugu dokumentaciju. Fizičku kontrolu nad imovinom Društva obavlja pravna osoba ovlaštena za zaštitarske poslove.

- Funkcioniranje informacijskoga sustava

Poslovne knjige i analitičke evidencije vode zaposlenici Društva putem računala. Koncem 2008. Društvo ima šest stolnih i tri prijenosna računala s kojih je moguć pristup Internetu putem adsl rutera žičanim i bežičnim putem, te putem podatkovnih kartica Vipneta i T-coma. Ispis podataka moguć je preko sedam pisača različitih performansi do kojih zaposlenici dolaze putem lokalne mreže. Računala su opremljena DVD pisačima za backup podataka. Na sva računala aplicirani su osnovni operativni sustav Windows XP s Office paketom. U odjelu računovodstva i financija računala sadrže i knjigovodstveni program kojeg zbog zaštite održava pravna osoba na temelju ugovora. Antivirusna zaštita organizirana je na dva nivoa i to pri pregledu elektronske pošte i pri pristupu internetskim sadržajima. Glavni antivirusni program je NOD32. Računala su zaštićena osobnim lozinkama svakog korisnika računala. Društvo ima WEB stranicu koju održava specijalizirana pravna osoba. Računalni sustav zadovoljava postojeće potrebe Društva.

4. RAČUNOVODSTVENO POSLOVANJE I PLANIRANJE

4.1. Poslovne knjige i finansijski izvještaji

Računovodstveno poslovanje Društva propisano je odredbama Zakona o računovodstvu, Hrvatskim standardima finansijskog izvješćivanja, te drugim provedbenim propisima. Prema kriterijima navedenim u odredbi članka 3. Zakona o računovodstvu, Društvo po veličini spada u male poduzetnike. Na vrijednost usluga isporučenih tijekom 2008. Društvo je obračunavalо i plaćalo porez na dodanu vrijednost.

Računski plan sadrži pozicije bilance te računa dobiti i gubitka propisane odredbama Zakona o računovodstvu. Od 1. siječnja 2008. Društvo primjenjuje novu odluku o računovodstvenim politikama.

- Poslovne knjige

Tijekom 2008. vođeni su dnevnik i glavna knjiga, a od pomoćnih knjiga vođene su knjiga ulaznih i knjiga izlaznih računa, knjiga blagajne, knjiga osnovnih sredstava i sitnog inventara. Od analitičkih evidenciјa vode se evidencije kupaca i dobavljača, obračuna plaća, putnih naloga, te evidencija o potrošnji goriva i maziva. Koncem godine poslovne knjige su zaključene.

U poslovnim knjigama na temelju uredne dokumentacije nisu evidentirani neki troškovi za promidžbeni materijal, materijal i usluge za tekuće održavanje, te neka ulaganja u građevinski materijal za izgradnju izložbene nadstrešnice i rekonstrukciju čelične nadstrešnice na koju je spojena izložbena nadstrešnica. Troškovi za promidžbeni materijal ostvareni su ukupno u iznosu 178.250,90 kn, troškovi za materijal za tekuće održavanje u iznosu 122.553,52 kn, troškovi za usluge tekućeg održavanja u iznosu 421.212,42 kn, te ulaganja u građevinski materijal u iznosu 809.898,74 kn na temelju računa dobavljača koji sadrže vrstu, količinu i cijenu nabavljenih roba i usluga. Na dokumentaciji o preuzimanju (otpremnice) u nekim slučajevima nije potpisana osoba koja je naručenu robu i usluge preuzeila, a u nekim slučajevima nije pribavljena dokumentacija o preuzimanju. Troškovi računalnih usluga u iznosu 14.795,17 kn (održavanje programa 12.828,00 kn, održavanje web stranice 1.967,17 kn) ostvareni su na temelju računa iz kojih nije vidljiva vrsta, količina i jedinična cijena usluga, te kada su usluge obavljene. Prema odredbama članka 6. Zakona o računovodstvu, knjigovodstvena isprava mora biti vjerodostojna, uredna i sastavljena na način da osigurava pravodobni nadzor, a poduzetnik je dužan, prije unosa podataka iz knjigovodstvene isprave u poslovne knjige, provjeriti ispravnost i potpunost knjigovodstvene isprave.

Državni ured za reviziju nalaže unos podataka u poslovne knjige na temelju uredne dokumentacije u skladu s odredbama Zakona o računovodstvu.

Neki troškovi nisu evidentirani prema vrsti troškova na analitičkim računima računskog plana. Odnose se na zaštitarske usluge u iznosu 387.130,00 kn (evidentirano na računu usluga tekućeg održavanja umjesto na računu drugih troškova poslovanja), materijalne troškove za stočarske izložbe u iznosu 359.353,71 kn (evidentirano na računu troškova materijala umjesto prema vrsti na računu za naknade, usluge prijevoza, veterinarske usluge, druge usluge prema vrsti), materijal za održavanje sajamskog prostora u iznosu 203.274,00 kn (evidentirano na računu usluga tekućeg održavanja umjesto na računu troškova materijala) i promidžbeni materijal u iznosu 178.250,90 kn (evidentirano na računu usluga promidžbe umjesto na troškovima materijala).

Državni ured za reviziju predlaže evidentiranje troškova prema vrsti na analitičkim računima računskog plana Društva.

- Godišnji finansijski izvještaji i rezultat poslovanja

Društvo je za 2008. sastavilo propisane godišnje finansijske izvještaje i to bilancu, račun dobiti i gubitka, te bilješke uz finansijske izvještaje.

Godišnji finansijski izvještaji i odluka o prijedlogu raspodjele dobiti dostavljeni su Finansijskoj agenciji koja ih je objavila u registru glavnih finansijskih izvještaja. Društvo je o poslovanju za 2008. izvjestilo oba osnivača. Osnivač koji ima veći udjel u Društvu (Županija) usvojio je finansijsko izvješće društva za 2008., a drugi osnivač (Grad) nije razmatrao finansijske izvještaje Društva.

Prema računu dobiti i gubitka, prihodi su ostvareni u iznosu 8.691.547,47 kn, rashodi u iznosu 8.613.551,66 kn, dobit prije oporezivanja u iznosu 77.995,81 kn, a nakon oporezivanja u iznosu 24.934,87 kn. Ukupni prihodi odnose se na prihode osnovne djelatnosti u iznosu 6.872.280,95 kn i prihode iz drugih aktivnosti u iznosu 1.819.266,52 kn, a ukupni rashodi se odnose na rashode osnovne djelatnosti u iznosu 7.682.441,66 kn i rashode drugih aktivnosti u iznosu 931.110,00 kn.

U bilanci sa stanjem na dan 31. prosinca 2008. aktiva, odnosno pasiva iskazane su u iznosu 22.753.084,76 kn. Aktiva se sastoji od dugotrajne materijalne imovine u iznosu 20.317.693,83 kn i kratkotrajne imovine u iznosu 2.435.390,93 kn. Kratkotrajna imovina se odnosi na potraživanja u iznosu 2.029.344,59 kn, finansijsku imovinu u iznosu 10.000,00 kn, te novac na računu i blagajni u iznosu 396.046,34 kn. Pasiva se sastoji od kapitala i pričuva u iznosu 11.681.737,80 kn (upisani kapital u iznosu 9.550.000.000,00 kn, zadržana dobit 2.106.802,93 kn i dobit poslovne godine 24.934,87 kn), te obveza u iznosu 11.071.346,96 kn (dugoročne obveze u iznosu 7.813.747,16 kn i kratkoročne obveze u iznosu 3.257.599,80 kn).

Podaci iskazani u godišnjim finansijskim izvještajima za 2008. istovjetni su podacima iskazanim u poslovnim knjigama.

- Popis imovine i obveza

Društvo je obavilo popis imovine i obveza sa stanjem na 31. prosinca 2008. u skladu s odredbom članka 11. Zakona o računovodstvu. Vrijednost popisane imovine i obveza jednaka je vrijednosti iskazanoj u poslovnim knjigama i finansijskim izvještajima. Društvo je također popisalo imovinu u vlasništvu pravnih osoba koja se na 31. prosinca 2008. nalazila na prostoru Društva. Navedena imovina se odnosi na 22 objekta (drvene objekte i kontejnere) kojima se izlagači-vlasnici služe za vrijeme održavanja sajamskih izložbi. Imovina je procijenjena na 697.500,00 kn.

4.2. Planiranje

Poslovni plan za 2008. donesen je koncem 2007., a sadrži planirane marketinške aktivnosti, finansijski plan te plan ulaganja. Finansijskim planom za 2008. prihodi su planirani u iznosu 9.000.000,00 kn, rashodi u iznosu 8.900.000,00 kn, te dobit u iznosu 100.000,00 kn. Finansijski plan donesen je prema računima računskog plana kojeg primjenjuje Društvo.

Ulaganja u 2008. planirana su u iznosu 4.000.000,00 kn od čega u izgradnju građevinskih objekata u iznosu 3.550.000,00 kn (izložbene nadstrešnice-paviljona, te parkirališta), nabavku opreme i transportnih sredstava u iznosu 450.000,00 kn (uredska oprema, računalna oprema i programi, namještaj, osobna i teretna vozila, prikolice i drugo). Ulaganja u građevinske objekte planirana su iz dugoročnog kredita, a za preostala ulaganja izvor financiranja su vlastita sredstva Društva.

5. PRIHODI

Prihodi za 2008. planirani su u iznosu 9.000.000,00 kn, a ostvareni su u iznosu 8.691.547,47 kn, što je za 308.452,53 kn ili 3,4% manje u odnosu na planirane prihode, dok su u odnosu na prethodnu godinu veći za 531.075,06 kn ili 6,5%. Prihodi za 2008. odnose se na poslovne prihode (prihode iz osnovne djelatnosti) u iznosu 6.872.280,95 kn i na finansijske prihode (prihode iz drugih aktivnosti) u iznosu 1.819.266,52 kn.

U tablici broj 1 daje se pregled planiranih i ostvarenih prihoda za 2008.

Tablica broj 1

Planirani i ostvareni prihodi za 2008.

u kn

Redni broj	Prihodi	Planirano	Ostvareno	Ostvarenje u %	Udjel ostvarenja u %
1	2	3	4	5	6
1.	Poslovni prihodi	7.000.000,00	6.872.280,95	98,2	79,1
1.1.	Prihodi od prodaje izložbenog prostora na sajamskim izložbama	5.200.000,00	5.177.220,00	99,6	59,6
1.2.	Prihodi od najma, zakupa i povremenog korištenja poslovnoga prostora	500.000,00	498.366,87	99,7	5,7
1.3.	Prihodi od prodaje ulaznica i karata	950.000,00	936.476,43	98,6	10,8
1.4.	Prihodi od marketinških usluga	350.000,00	260.217,65	74,4	3,0
2.	Finansijski prihodi	2.000.000,00	1.819.266,52	91,0	20,9
2.1.	Prihodi od kamata i tečajnih razlika	50.000,00	43.588,01	87,2	0,5
2.2.	Prihodi od potpora	1.800.000,00	1.773.881,88	98,6	20,4
2.3.	Prihodi iz ovršnih postupaka i drugih naplata	150.000,00	1.796,63	1,2	-
Ukupno:		9.000.000,00	8.691.547,47	96,6	100,0

Vrijednosno najznačajniji prihodi ostvareni su od prodaje izložbenog prostora na sajamskim izložbama u iznosu 5.177.220,00 kn koji čine 59,6% ukupnih prihoda, te od potpora u iznosu 1.773.881,88 kn koji čine 20,4% ukupnih prihoda.

5.1. Poslovni prihodi

Poslovni prihodi planirani su u iznosu 7.000.000,00 kn, a ostvareni su u iznosu 6.872.280,95 kn što je za 127.719,05 kn ili 1,8% manje od plana. Poslovni prihodi čine 79,1% ukupno ostvarenih prihoda.

Odnose se na prihode od prodaje izložbenog prostora na sajamskim izložbama u iznosu 5.177.220,00 kn, prihode od najma, zakupa i povremenog korištenja poslovnoga prostora u iznosu 498.366,87 kn, prihode od prodaje ulaznica i karata u iznosu 936.476,43 kn, te prihode od marketinških usluga u iznosu 260.217,65 kn.

Sajamski prostor u Gudovcu prostire se na površini 235 000 m². Od toga je izložbenim potrebama prilagođeno 52 100 m² (zatvorenog prostora 5 500 m², nadstreljica 1 600 m², otvorenog prostora 40 000 m² te objekata namijenjenih izložbi stoke 5 000 m²), u zakup je dano 60 000 m², a za parkirališni prostor uređeno je 100 000 m².

Za svaku poslovnu godinu Društvo sastavlja kalendar sajamskih izložbi iz kojeg je vidljiva vrsta sajamskih izložbi, te datum, odnosno razdoblje u kojem se planiraju održati. Tijekom 2008. organizirano je sedam sajamskih izložbi koje su ukupno trajale deset dana. Početkom veljače (2. i 3. veljače) održan je 4. Međunarodni pčelarski sajam, od 21. do 23. ožujka održani su 11. Proljetni međunarodni Bjelovarski sajam poljoprivrede, gospodarstva i obrtništva i 6. Kon-tur sajam kontinentalnog turizma, 5. i 6. srpnja održan je Sajam konja i opreme za konje SKOK 1 (održan je prvi put i nije bio planiran u kalendaru izložbi za 2008.), a od 5. do 7. rujna održani su 16. Jesenski međunarodni Bjelovarski sajam poljoprivrede, stočarstva, gospodarstva i obrtništva, 7. Kon-tur sajam kontinentalnog turizma, te 16. Stočarska izložba. Prema izvještaju o poslovanju za 2008., na navedenim sajamskim izložbama sudjelovalo je 876 izlagača iz zemlje i inozemstva, a sajmove je posjetilo ukupno oko 100 000 posjetitelja. Osim toga, tijekom cijele godine četvrtkom su održavani stočni sajmovi, a nedjeljom sajmovi rabljenih vozila i poljoprivredne mehanizacije. Društvo je u suradnji s nekoliko jedinica lokalne samouprave sudjelovalo u organiziranju izložbi koje se ne održavaju na sajamskom prostoru u Gudovcu (manifestacija vina u Daruvaru, sajam sira u Grubišnom Polju, te međunarodni sajam obiteljskih poljoprivrednih gospodarstava u Garešnici). Društvo nema program aktivnosti po sajamskim izložbama iz kojeg bi bile vidljive radnje koje treba obaviti po svakoj izložbi, te izvršitelji i rokovi za obavljanje navedenih radnji.

Državni ured za reviziju predlaže donijeti program aktivnosti po sajamskim izložbama iz kojeg bi bile vidljive radnje koje treba obaviti po svakoj izložbi, te izvršitelji i rokovi za obavljanje navedenih radnji, te predlaže povećati sajamske aktivnosti radi povećanja vlastitih izvornih prihoda Društva, u cilju smanjenja potrebe za zaduživanjem te sredstvima Županije i Grada.

Uoči održavanja sajamskih izložbi Direktor je donio odluke o oslobođanju od plaćanja najma izložbenog prostora i sajamskog paušala te od plaćanja naknade korištenja sajamskih dvorana za udruge i pravne osobe za koje je ocijenjeno da svojim sudjelovanjem u organizaciji i promidžbi pridonose uspješnosti sajma kao suorganizatori (sve neprofitne organizacije s područja Bjelovarsko-bilogorske županije, zatim turistička zajednica grada Bjelovara i Županije, Zrakoplovni klub Bjelovar, Gospodarska komora Bjelovar, Županija, Grad, Ministarstvo poljoprivrede, ribarstva i ruralnog razvoja te drugi).

Prihodi od prodaje izložbenog prostora i obaveznog paušala na sajamskim izložbama

Navedeni prihodi planirani su u iznosu 5.200.000,00 kn, a ostvareni su u iznosu 5.177.220,00 kn, što je za 22.780,00 kn ili 0,4% manje od plana. Odnose se na prihode od najma izložbenog prostora na četiri sajamske izložbe (pčelarski, proljetni i jesenski sajam, te sajam konja i opreme za konje) i obračuna obveznog sajamskog paušala.

Izložbeni prostor na sajmu (otvoreni, zatvoreni, poluzatvoreni, štandovi) dodjeljivan je na temelju potražnje izlagača, redoslijedu prijava i raspoloživom prostoru, a u skladu s odlukom o načinu i kriterijima dodjele sajamskog prostora koju je donio direktor u prosincu 2007., te u skladu s općim uvjetima izlaganja koji je sastavni dio prijave za sudjelovanje na sajmu.

Prije održavanja navedenih sajamskih izložbi, Društvo je dosadašnjim izlagačima poštom uputilo obavijesti o vremenu održavanja izložbe, načinu i roku prijavljivanja, te obrasce prijava. Prijava za sudjelovanjem na sajmu (koja se smatra narudžbenicom) sadrži promidžbene usluge koje Društvo nudi, vrstu izložbenog prostora, tehničke usluge, sajamski paušal (obvezna usluga), te cijene navedenih usluga. Obavijesti o sajamskim izložbama i pripadajuće prijave za sudjelovanjem objavljene su i na internetskoj stranici Društva. Sajamski paušal je usluga koju Društvo naplaćuje od svih izlagača, a uključuje troškove čišćenja sajamskih prostora i odvoza smeća, troškove javne rasvjete, te unosa podataka o izlagačima u sajamski katalog. Izložbeno mjesto pojedinog izlagača utvrđeno je dogovorno uvažavajući zahtjeve izlagača za vrstom prostora, prema djelatnosti izlagača, te prema konfiguraciji sajamskog prostora. Na temelju zaključenih prijava utvrđivan je konačan raspored izložbenih mjesta svakog izlagača.

Cijene najma sajamskih prostora za pčelarski, proljetni i jesenski sajam utvrđene su u prosincu 2007., dok su cijene najma sajamskih prostora za sajam konja i opreme za konje utvrđene u svibnju 2008. (izložba je održana prvi put i nije bila planirana kalendарom izložbi za 2008.).

5.1.2. Prihodi od najma, zakupa i povremenog korištenja poslovnoga prostora

Navedeni prihodi planirani su u iznosu 500.000,00 kn, a ostvareni su u iznosu 498.366,87 kn, što je za 1.633,13 kn ili 0,3% manje od plana. Najvećim dijelom se odnose na prihode od zakupa poslovnog prostora u iznosu 315.600,00 kn, prihode od naknada za povremeni zakup sajamskog prostora u iznosu 105.522,59 kn, naknade režijskih troškova u iznosu 69.179,03 kn, te druge zakupe u iznosu 8.065,25 kn.

Prihodi od zakupa poslovnog prostora u iznosu 315.600,00 kn čine prihodi u iznosu 228.000,00 kn ostvareni davanjem u zakup poslovnog prostora površine 67 076 m² obrtu za uzgoj goveda za proizvodnju mesa, te prihodi u iznosu 87.600,00 kn ostvareni davanjem u zakup ugostiteljskog prostora površine 131,53 m². Poslovni prostor za uzgoj goveda (dijela staja, dvorišta, pogona za prisilno klanje goveda, čuvarske kućice i podnog silosa) dan je u zakup ranijih godina u skladu s odredbama Zakona o zakupu i prodaji poslovnoga prostora. Zakup je ugovoren na pet godina, odnosno do srpnja 2009. uz mjesecnu zakupninu u iznosu 19.000,00 kn uvećanu za porez na dodanu vrijednost i plaćanje režijskih troškova. Poslovni prostor za ugostiteljstvo (pečenjarnica u aukcijskoj dvorani, priručno spremište, sanitarni čvor za osoblje, kuhinjski i uslužni prostor, te terasa) dan je u zakup pravnoj osobi u rujnu 2004. u skladu s odredbama Zakona o zakupu i prodaji poslovnih prostora. Zakup je ugovoren na tri godine, odnosno do rujna 2007. uz zakupninu u iznosu 7.300,00 kn mjesечно (bez poreza na dodanu vrijednost) i plaćanje režijskih troškova. Početkom lipnja 2006. Društvo je s tvrtkom kćeri zakupca, odnosno s drugom pravnom osobom zaključilo dodatak ugovora o zakupu za dio navedenoga poslovnoga prostora površine 62 m² (kuhinjski i uslužni prostor, priručno spremište, sanitarni čvor za osoblje) do rujna 2007., a zakupninu nije mijenjalo te iznosi 7.300,00 kn. Početkom rujna 2007.

Društvo i navedena pravna osoba zaključili su ugovor o zakupu poslovnoga prostora na četiri mjeseca, odnosno do konca 2007., a 2. siječnja 2008. zaključili su ugovor o zakupu poslovnoga prostora na rok od dvanaest mjeseci uz mjesecnu zakupninu u iznosu 7.300,00 kn (bez poreza na dodanu vrijednost) i plaćanje režijskih troškova.

Prihodi od naknada za povremeni zakup sajamskog prostora ostvareni u iznosu 105.522,59 kn.

Odnose se na prihode od zakupa reklamnog prostora u aukcijskoj dvorani i kod centralne tribine u iznosu 48.000,00 kn, prihode od naknada za korištenje prostora za vrijeme sajma rabljenih automobila, motornih vozila i poljoprivredne mehanizacije u iznosu 32.565,55 kn, naknade za povremeno korištenje drugog sajamskog prostora (nadstrešnica, hala, aukcijske dvorane, te sajamskih dvorana) u iznosu 24.957,04 kn. Navedeni prihodi ostvareni su na temelju ugovora zaključenih s korisnicima prostora i u skladu s utvrđenim cijenama. Korisnicima prostora mjesečno su ispostavljeni računi.

Prihodi od naknada režijskih troškova (električna energija, plin, voda, smeće) u iznosu 69.179,03 kn ostvareni su na temelju ugovora o zakupu poslovnog prostora zaključenih s dvije pravne osobe i na temelju sporazuma o plaćanju troškova zaključenog s pravnom osobom u vlasništvu ministarstva.

Drugi prihodi od zakupa u iznosu 8.065,25 kn odnose se na naknadu za postavljeni automat za konzumaciju toplih napitaka u iznosu 2.408,25 kn, naknadu osiguravajućeg društva za materijalnu štetu u iznosu 1.657,00 kn, te uslugu reklamiranja u monografiji Sajma u iznosu 4.000,00 kn.

5.1.3. Prihodi od prodaje ulaznica i karata

Prihodi od prodaje ulaznica i karata planirani su u iznosu 950.000,00 kn, a ostvareni u iznosu 936.476,43 kn, što je za 13.523,57 kn ili 1,4% manje od plana. Najvećim dijelom se odnose na prihode od prodaje ulaznica posjetiteljima sajma u iznosu 899.472,35 kn, a ostatak u iznosu 37.004,08 kn odnosi se na naknade za ulazak na sajamski prostor prodavatelja stoke na tjednim stočnim sajmovima. Navedeni prihodi ostvareni su u skladu s cijenama utvrđenim u prosincu 2007. i u siječnju 2008.

Tijekom 2008. Društvo je posjetiteljima sajmova za svaki dan sajamskih izložbi naplaćivalo jednodnevne ulaznice. Naplatu ulaznica u gotovom novcu obavljale su fizičke osobe na temelju ugovora o djelu. Novac prikupljen od ulaznica navedene osobe su u blagajnu Društva uplaćivale po završetku svake izložbe. Društvo je ustrojilo evidenciju zaduženih, prodanih i vraćenih (neprodanih) ulaznica. Osim prodaje ulaznica za gotovinu, Društvo je manji dio ulaznica prodalo poslovnim partnerima putem računa. Prodavateljima stoke na tjednim stočnim sajmovima i na aukcijskoj prodaji junica (rujan 2008.) naplaćivan je ulazak na sajamski prostor (maltarina) ovisno o vrsti stoke koja se prodaje te vozilu u kojem je dovezena na sajam kao otkupno mjesto, a za usluge vaganja navedene stoke naplaćivana je vagarina. Tijekom 2008. maltarinu i vagarini naplaćivale su tri fizičke osobe na temelju ugovora o djelu. Prikupljeni novac uplaćivale su u blagajnu koncem mjeseca.

5.1.4. Prihodi od marketinških usluga

Prihodi od marketinških usluga planirani su u iznosu 350.000,00 kn, a ostvareni su u iznosu 260.217,65 kn, što je za 89.782,35 kn ili 25,6% manje od plana. Odnose se na prihode od reklamiranja izlagača u sajamskom katalogu, korištenja reklamnog prostora na sajamskom prostoru, sponzorstva, logotipa na ulaznicama i na kartama za parkiranje, te od isticanja zastava izlagača na jarbolima sajma. Usluge su obračunane u skladu s cjenikom navedenih usluga.

5.2. Financijski prihodi

Financijski prihodi planirani su u iznosu 2.000.000,00 kn, a ostvareni su u iznosu 1.819.266,52 kn, što je za 180.733,48 kn ili 9,0% manje od plana. Najvećim dijelom odnose se na prihode od potpora u iznosu 1.773.881,88 kn, a ostatak se odnosi na prihode od kamata i tečajnih razlika u iznosu 43.588,01 kn, te prihode iz ovršnih postupaka i drugih naplata u iznosu 1.796,63 kn.

Prihodi od potpora ostvareni su u iznosu 1.773.881,88 kn. Odnose se na potpore od Županije i Grada u iznosu 1.625.000,00 kn, Ministarstva poljoprivrede, ribarstva i ruralnog razvoja u iznosu 60.970,00 kn, Turističke zajednice Bjelovarsko-bilogorske županije u iznosu 57.911,88 kn te Ministarstva turizma u iznosu 30.000,00 kn.

Potpore od Županije i Grada ostvarene su u iznosu 1.625.000,00 kn (od Županije u iznosu 975.000,00 kn, Grada u iznosu 650.000,00 kn). Sredstva su primljena na temelju tromjesečnih zahtjeva Društva za otplatu glavnice i kamata po kreditima za kapitalna ulaganja. Skupština sajma je u travnju 2009. donijela odluku da se sredstva iz proračuna Županije i Grada namjenjuju za otplatu kredita te za ulaganja u dugotrajnu materijalnu imovinu. Od sredstava u iznosu 1.625.000,00 kn, za otplatu kredita utrošeno je 863.520,91 kn (za dva kredita iz ranijih godina 783.161,89 kn, a 80.359,02 kn za kredit iz 2008.). Preostala sredstva u iznosu 761.479,09 kn utrošena su za ulaganja u dugotrajnu materijalnu imovinu (izgradnja izložbene nadstrešnice). Sredstva primljena od Županije i Grada za otplatu kredita za kapitalna ulaganja u 2008. i ranijih godina Društvo je u poslovnim knjigama evidentiralo na prihodima. Prema Hrvatskom standardu financijskog izvještavanja 15 – Prihodi, državne potpore treba priznati kao prihod tijekom više razdoblja kako bi se sučelili s odgovarajućim rashodima.

Državni ured za reviziju predlaže sredstva primljena od Grada i Županije u poslovnim knjigama Društva evidentirati na način utvrđen Hrvatskim standardima financijskog izvješćivanja.

Sredstva od Ministarstva poljoprivrede, šumarstva i ruralnog razvoja dobivena su u iznosu 60.000,00 kn na temelju dva ugovora zaključena s ministarstvom u lipnju 2008. Od toga je za proljetni sajam primljeno 20.000,00 kn, a za jesenski sajam 40.970,00 kn. U ugovoru je navedeno da su sredstva su namijenjena za organizaciju i troškove sajmova (bez troškova ugošćavanja i putnih troškova). Od Turističke zajednice Bjelovarsko-bilogorske Županije sredstva su primljena na temelju ugovora zaključenog u veljači 2008., a namijenjena su za troškove oglašavanja sajamskih manifestacija (reklamni spotovi i radio emisije). Sredstva od Ministarstva turizma primljena su na temelju ugovora zaključenog početkom prosinca 2008., a namijenjena su za sufinanciranje promotivnih aktivnosti sajma kontinentalnog turizma (6. i 7. KONTUR).

Sva primljena sredstva utrošena su za namjene za koje su i primljena. Društvo je sastavilo izvješća o utrošku sredstava i izvjestilo navedena ministarstva i turističku zajednicu o utrošku.

Prihodi od kamata i tečajnih razlika u iznosu 43.588,01 kn odnose se na pozitivne tečajne razlike u iznosu 40.947,48 kn, kamate obračunane na pozajmice dane pravnoj osobi i zaposlenicima Društva u iznosu 1.853,80 kn, te kamate na sredstva po viđenju na računima kod poslovnih banaka u iznosu 786,73 kn.

6. RASHODI

Rashodi su planirani u iznosu 8.900.000,00 kn, a ostvareni su u iznosu 8.613.551,66 kn, što je za 286.448,34 kn ili 3,2% manje od plana. Odnose se na poslovne rashode u iznosu 7.682.441,66 kn ili 89,2% i financijske rashode u iznosu 931.110,00 kn ili 10,8% ukupnih rashoda.

U tablici broj 2 daje se pregled planiranih i ostvarenih rashoda za 2008.

Tablica broj 2

Planirani i ostvareni rashodi za 2008.

Redni broj	Rashodi	Planirano	Ostvareno	Ostvarenje u %	Udjel ostvarenja u %
1	2	3	4	5	6
1.	Poslovni rashodi	7.900.000,00	7.682.441,66	97,3	89,2
1.1.	Materijalni troškovi	3.655.000,00	3.615.919,18	98,9	42,0
1.2.	Troškovi osoblja	1.960.000,00	1.946.003,59	99,3	22,6
1.3.	Troškovi amortizacije	1.250.000,00	1.114.059,64	89,1	12,9
1.4.	Drugi troškovi poslovanja	1.035.000,00	1.006.459,25	97,2	11,7
2.	Financijski rashodi	1.000.000,00	931.110,00	93,1	10,8
Ukupno		8.900.000,00	8.613.551,66	96,8	100,0

Najveći dio rashoda odnosi se na materijalne troškove u iznosu 3.615.919,18 kn ili 42,0% i troškove osoblja u iznosu 1.946.003,59 kn ili 22,6% ukupnih rashoda. Preostali rashodi u iznosu 3.051.628,89 kn ili 35,4% odnose se na troškove amortizacije u iznosu 1.114.059,64 kn, druge troškove poslovanja u iznosu 1.006.459,25 kn i financijske rashode u iznosu 931.110,00 kn. Rashodi su planirani prema računima računskog plana. Svi rashodi su izvršeni unutar planiranih iznosa.

- Postupci javne nabave

Plan javne nabave roba, radova i usluga za 2008. donio je direktor 1. kolovoza 2007., a izmjene plana 10. prosinca 2007. Planirana je nabava roba, radova i usluga u vrijednosti 4.600.000,00 kn. Planom ulaganja u dugotrajnu materijalnu imovinu planirana je izgradnja građevinskih objekta u vrijednosti 3.500.000,00 kn, nabava vozila, uredskog namještaja i inventara u vrijednosti 400.000,00 kn, te opreme u vrijednosti 50.000,00 kn, odnosno ukupno u vrijednosti 4.000.000,00 kn. Planirani izvori financiranja izgradnje građevinskih objekata su dugoročni krediti, a iz vlastiti izvori za nabavu druge imovine.

Tijekom 2008. nabavljene su robe, radovi i usluge u vrijednosti 11.365.971,02 kn (od čega je 9.266.909,38 kn, pojedinačne vrijednosti veće od 70.000,00 kn). Odnose se na nabavu dugotrajne materijalne imovine u vrijednosti 3.701.912,77 kn, finansijskih sredstava u iznosu 4.996.393,92 kn (kredit 4.835.177,82 kn, finansijski najam 161.216,10 kn), te nabavu drugih roba, radova i usluga u vrijednosti 2.667.664,33 kn. Za radove na izgradnji izložbene nadstrešnice i rekonstrukciji čelične nadstrešnice na koju je spojena izložbena nadstrešnica u vrijednosti 2.093.217,00 kn (bez poreza na dodanu vrijednost), pojedinačne vrijednosti do 200.000,00 kn, Društvo je u 2007. provelo postupak ograničenog prikupljanja ponuda. Izravnim ugovaranjem nabavljena su finansijska sredstva u iznosu 4.996.393,92 kn, te preostale robe, radovi i usluge u vrijednosti 4.276.360,10 kn (od čega se 2.177.298,46 kn odnosi na nabave pojedinačne vrijednosti veće od 70.000,00 kn).

Prema odredbama Zakona o javnoj nabavi, izravnim ugovaranjem mogu se nabaviti robe, radovi i usluge pojedinačne vrijednosti do 70.000,00 kn (bez poreza na dodanu vrijednost), a za veće vrijednosti od 70.000,00 kn propisani su postupci nabave ovisno o vrsti (robe, radovi, usluge) i vrijednosti nabave. Društvo nije iskoristilo mogućnosti nabave navedene imovine pod povoljnijim uvjetima

Državni ured za reviziju predlaže provođenje nabave roba, radova i usluga u skladu s odredbama Zakona o javnoj nabavi radi nabave pod povoljnijim uvjetima.

6.1. Materijalni troškovi

Materijalni troškovi planirani su u iznosu 3.655.000,00 kn, a ostvareni su u iznosu 3.615.919,18 kn, što je za 39.080,82 kn ili 1,1% manje od plana i čine 42,0% ukupnih rashoda. Odnose se na troškove sirovina i materijala u iznosu 844.916,13 kn i troškove usluga u iznosu 2.771.003,05 kn.

6.1.1. Troškovi sirovina i materijala

Troškovi sirovina i materijala planirani su u iznosu 855.000,00 kn, a ostvareni su u iznosu 844.916,13 kn, što je za 10.083,87 kn ili 1,2% manje od plana. Odnose se na materijalne troškove stočarske izložbe na jesenskom sajmu u iznosu 368.638,55 kn, troškove energije u iznosu 174.496,41 kn, troškove uredskog i drugog materijala u iznosu 155.078,63 kn, troškove materijala za tekuće održavanje u iznosu 122.553,52 kn i troškove sitnog inventara u iznosu 24.149,02 kn.

Troškovi energije ostvareni su u iznosu 174.496,41 kn. Odnose se na utrošenu električnu energiju u iznosu 96.392,32 kn, plin u iznosu 30.105,76 kn i gorivo u iznosu 47.998,33 kn (dizel gorivo 35.104,15 kn, benzin 3.471,68 kn, ulje za loženje 9.352,50 kn, ulje za podmazivanje 70,00 kn). Navedeni troškovi evidentirani su na temelju uredne dokumentacije. Društvo je u 2008. imalo dva osobna automobila, motorno sajamsko vozilo, traktor i drugu mehanizaciju (kosilice, kosači trave, kompresor, drugo). Snabdijevanje gorivom obavljano je na prodajnim mjestima jednog dobavljača goriva. Uspostavljena je evidencija o nabavi i utrošku dizel goriva za dva osobna automobila na temelju koje se prati prosječna potrošnja goriva, te evidencija o nabavi dizel goriva za traktor i grijanje izložbenih hala.

Troškovi uredskog i drugog materijala ostvareni su u iznosu 155.078,63 kn. Odnose se na uredski materijal u iznosu 55.686,03 kn (uredski pribor 14.600,14 kn, toneri 10.524,69 kn, informatički pribor 4.438,54 kn, papir 3.653,25 kn, registratori, kalendari, vrećice i drugo 2.711,40 kn, kuverte 893,67 kn, drugi razni materijal 18.864,34 kn), materijal za čišćenje i održavanje higijene u iznosu 33.249,85 kn, zaštitna sredstva zaposlenika i drugog osoblja na organizaciji sajmova u iznosu 23.493,81 kn, ulaznice za sajmove, naplatu maltarina, vagarina i otkup stoke u iznosu 17.310,00 kn, stolnjake i dekore u iznosu 11.574,70 kn, platno za skelu u iznosu 5.984,00 kn, vodu za piće (aquaViva) u iznosu 3.079,00 kn, bonove za mobitele u iznosu 4.262,30 kn i sredstva za deratizaciju u iznosu 438,94 kn. Troškovi materijala evidentirani su na temelju uredne dokumentacije. Za zaštitna sredstva zaposlenika i druge osobe koje su sudjelovale u organizaciji sajamskih izložbi utrošeno je 23.493,81 kn, od čega se na majice odnosi 12.549,00 kn, odijela i kravate 7.472,98 kn, rukavice, čizme, kabanice i drugo 3.471,83 kn.

Društvo nije utvrdilo kriterije i mjerila za dodjelu zaštitnih sredstava, odnosno nije utvrdilo tko ima pravo na pojedinu vrstu zaštitnih sredstava, u kojim rokovima i količinama, te druge uvjete korištenja zaštitnih sredstava. Plan nabave zaštitnih sredstava nije donesen. Evidencija zaduženja zaštitnim sredstvima nije uspostavljena.

Državni ured za reviziju predlaže utvrditi kriterije i mjerila za dodjelu zaštitnih sredstava, odnosno utvrditi tko ima pravo na pojedinu vrstu zaštitnih sredstava, u kojim rokovima i količinama, te druge uvjete korištenja zaštitnih sredstava. Predlaže se uspostaviti evidenciju zaduženja zaštitnim sredstvima, te predlaže donijeti godišnji plan nabave zaštitnih sredstava.

Troškovi materijala za tekuće održavanje ostvareni su u iznosu 122.553,52 kn. Odnose se na građevinski materijal i potrošni materijal za održavanje građevinskih objekata i sajamskog prostora u iznosu 111.377,81 kn (građevinski objekti 87.317,79 kn, ograde i građevinske konstrukcije 22.295,52 kn, zemljište 1.764,50 kn), materijal i dijelove za održavanje opreme u iznosu 5.385,97 kn, vozila u iznosu 2.662,56 kn i materijal za sajam konja u iznosu 3.127,18 kn. Navedeni troškovi su ostvareni na temelju računa dobavljača koji sadrže vrstu, količinu i cijenu nabavljenih roba. Na dokumentaciji o preuzimanju (otpremnice) u nekim slučajevima nije potpisana osoba koja je naručeni materijal preuzela, a u nekim slučajevima nije pribavljena dokumentacija o preuzimanju. Nabavljeni materijal za održavanje građevinskih objekata i sajamskog prostora ugradili su zaposlenici Društva i osobe s kojima su zaključeni ugovori o djelu za obavljanje majstorsko-tehničkih poslova na održavanju građevinskih objekata i sajamskog prostora. Društvo je sastavilo izvješće o utrošku materijala za 2008. u kojem je navedeno da je sav materijal za tekuće održavanje i popravak vlastitih objekata utrošen za građevinske objekte i zemljište na sajamskom prostoru, a kontrolu utroška materijala obavljali su zaposlenici Društva (skladištar, kućni majstor). Troškovnici potrebnog materijala, te zapisnici o preuzimanju izvedenih radova i kontroli utrošenog materijala prema vrsti radova nisu sastavljeni.

Državni ured za reviziju predlaže sastavljanje troškovnika materijala kojeg Društvo nabavlja za održavanje građevinskih objekata i sajamskog prostora, te sastavljanje zapisnika o preuzimanju izvedenih radova kako bi se osigurala kontrola utrošenog materijala prema vrsti radova.

Troškovi sitnog inventara ostvareni su u iznosu 24.149,02 kn. Odnose se na nabavu sedam park klupa u iznosu 9.800,00 kn, računalne opreme (printer, monitor, drugo) u iznosu 4.947,74 kn, mobilnog telefona, ENC uređaja i uređaja za navigaciju u iznosu 4.713,22 kn, uredske opreme u iznosu 2.795,43 kn, alata i drugog inventara u iznosu 1.892,63 kn. Navedeni troškovi evidentirani su na temelju uredne dokumentacije.

- Materijalni troškovi stočarske izložbe na jesenskom sajmu

Materijalni troškovi za stočarsku izložbu na 16. jesenskom sajmu ostvareni su u iznosu 368.638,55 kn. Na troškove sirovina i materijala odnosi se 9.284,84 kn (sijeno 6.900,00 kn, slama 1.575,00 kn, spužve 809,84 kn). Preostali troškovi u iznosu 359.353,71 kn, odnose se na naknade troškova izlagačima u iznosu 225.460,67 kn, usluge izrade pregrada u stajama i popravak boksova za stoku u iznosu 56.630,00 kn, usluge prijevoza izložbenih životinja u iznosu 50.887,50 kn, usluge prijevoza boksova u iznosu 1.400,00 kn, veterinarske usluge u iznosu 14.659,54 kn, usluge servisa muzilica u iznosu 7.700,00 kn i nagrade za stoku u iznosu 2.616,00 kn.

Materijalne troškove u iznosu 359.353,71 kn je umjesto na računu troškova sirovina i materijala (skupina 40) trebalo evidentirati prema vrsti troškova (usluge održavanja, usluge prijevoza, veterinarske usluge, naknade troškova vlasnicima stoke i zaprega, nagrade, drugo) u skladu s računskim planom.

Za naknade troškova izlagačima za stočarsku izložbu utrošeno je 225.460,67 kn, od čega se na izlagače goveda odnosi 95.764,05 kn, konja 56.440,15 kn, ovaca 22.304,56 kn, svinja 12.560,96 kn, koza 6.931,40 kn, peradi 5.520,00 kn, pčela 600,00 kn i zaprega 25.339,55 kn. Visina naknade troškova izlagačima utvrđena je odlukom direktora. U skladu s odlukom direktora, naknada troškova izlaganja životinja ugovorena je u iznosu 130,00 kn do 300,00 kn dnevno ovisno o broju i vrsti životinja, a naknada troškova dopreme i otpreme stoke kamionom ili traktorom 4,00 kn i osobnim vozilom i prikolicom 1,50 kn po kilometru. Troškovi zdravstvenih pretraga ugovoreni su u visini stvarnih troškova. Za izlagače s područja Dubrovačko-neretvanske županije naknada je ugovorena u iznosu 7.000,00 kn, a za izlagače s otoka u iznosu 5.550,00 kn. Naknada za vlasnike zaprega ili kočija ugovorena je u iznosu 1.700,00 kn. Društvo je sa svakim izlagačem zaključilo pojedinačni ugovor kojim je utvrđen ukupan iznos troškova izlaganja životinja, te su utvrđeni troškovi dopreme i otpreme, zdravstvenih usluga i drugi troškovi. S obzirom da je ugovorom utvrđen ukupan iznos troškova izlaganja životinja, a nisu navedeni pojedinačni troškovi izlaganja po vrsti životinja otežana je kontrola ugovorenih troškova. U ugovorima je navedeno da svojim potpisom izvršitelj potvrđuje primitak naknade iz ugovora te se odriće bilo kakovih dalnjih potraživanja od naručitelja. Društvo je izlagačima sredstva isplaćivalo na temelju ugovora putem blagajne, a bez sastavljenog obračuna. Pri gotovinskim isplatama nema potpisa osoba kojima je gotovina isplaćena, već je sastavljena blagajnička isplatnica na ukupan iznos naknade svih izlagača u iznosu 224.478,17 kn koju je potpisao zaposlenik Društva.

Državni ured za reviziju predlaže isplaćivati naknade troškova izlagačima životinja na temelju obračuna troškova, a isplate u gotovini obaviti na temelju uredne blagajničke dokumentacije, odnosno uz potpis izlagača o primitku sredstava. Predlaže se u ugovoru zaključenim sa svakim izlagačem, osim ukupnog iznosa naknade troškova izlaganja životinja, navesti pojedinačne iznose naknade po vrsti životinja, radi kontrole ugovorenih naknada s utvrđenim odlukom direktora.

6.1.2. Troškovi usluga

Troškovi usluga planirani su u iznosu 2.800.000,00 kn, a ostvareni su u iznosu 2.771.003,05 kn, što je za 28.996,95 kn ili 1,0% manje od plana. Odnose se na usluge promidžbe i informiranja u iznosu 666.344,78 kn, usluge na pripremi i organizaciji sajmova u iznosu 640.556,82 kn, usluge tekućeg održavanja u iznosu 485.413,74 kn, zaštitarske usluge u iznosu 387.130,00 kn, intelektualne i osobne usluge u iznosu 296.536,08 kn, komunalne usluge u iznosu 102.857,67 kn, usluge zakupa u iznosu 99.802,62 kn, usluge telefona, pošte i prijevoza u iznosu 90.521,57 kn i usluge registracije prijevoznih sredstava u iznosu 1.839,77 kn.

Troškovi zaštitarskih usluga ostvareni su u iznosu 387.130,00 kn. Odnose sa na zaštitarsko-redarske poslove u iznosu 301.600,00 kn (prostori sajma 173.440,00 kn, parkirališta 128.160,00 kn), poslove tjelesne zaštite osoba i imovine u iznosu 48.810,00 kn, poslove pripreme i koordinacije na parkiralištima u iznosu 24.240,00 kn i redara na ulazima 12.480,00 kn, a obavljeni su za vrijeme održavanja proljetnog i jesenskog sajma.

Navedeni troškovi su evidentirani na analitičkom računu troškova usluga tekućeg održavanja umjesto na analitičkom računu drugih troškova poslovanja. Zaštitarske usluge nabavljene su izravnim ugovaranjem od zaštitarske službe s kojom je Društvo u svibnju 1998. zaključilo ugovor prema kojem se zaštitarska služba obavezuje obaviti zaštitarsko-redarske poslove i poslove na pripremi i regulaciji parkirališta uz naknadu u iznosu 40,00 kn po radnom satu zaštitara, te poslove na regulaciji parkirališta i druge povjerene poslove na objektima Društva uz naknadu u iznosu 30,00 kn po radnom satu (bez poreza na dodanu vrijednost). Ugovorom nisu precizno opisani poslovi koje je obvezna obaviti zaštitarska služba (nisu precizirane vrste zaštitarsko-redarskih poslova, poslova zaštita osoba i imovine, te poslova rada na parkiralištima), te je otežana kontrola obračunanih usluga. Dobavljač usluga obračunao je obavljene zaštitarsko-redarske poslove, redarske poslove na ulazima, poslove pripreme i koordinacije parkirališta, te poslove zaštite osoba i imovine po cijeni 40,00 kn po satu rada na parkiralištima, a poslove rada na parkiralištu i poslove tjelesne zaštite osoba i imovine je obračunao po cijeni 30,00 kn po satu. Iz obračuna izvršitelja usluga je vidljivo kada su usluge obavljene, broj izvršitelja i sati rada, te jedinična i ukupna cijena obavljenih usluga, a nije priložena dokumentacija iz koje bi bilo vidljivo da su usluge obavljene (dnevnik rada s podacima o prisutnosti izvršitelja, odnosno satima rada po izvršiteljima, te potpisom zaposlenika Društva). Za regulaciju prometa na parkiralištima korištene su također usluge student servisa (troškovi uređenja parkirališnog prostora i regulacije prometa na parkiralištima ostvareni su u iznosu 110.927,62 kn). Društvo nije sastavilo operativni plan zaštitarsko-redarskih poslova i poslova na parkiralištima s nazivom i opisom poslova, potrebnim brojem izvršitelja i terminima rada.

Državni ured za reviziju predlaže ugovorom o obavljanju usluga zaštitarske službe precizirati vrste zaštitarsko-redarskih poslova i poslova na parkiralištima kako bi bila omogućena kontrola obračunanih usluga, te evidentirati zaštitarske usluge na temelju obračuna uz koji je priložen dnevnik rada s podacima o satima rada po izvršiteljima usluga. Predlaže se preispitati visinu troškova zaštitarskih usluga, te donijeti operativni plan zaštitarsko-redarskih poslova i poslova na parkiralištima s nazivom i opisom poslova, ukupnim brojem izvršitelja, rasporedu izvršitelja i terminima rada.

Troškovi komunalnih usluga ostvareni su u iznosu 102.857,67 kn. Odnose se na usluge opskrbe vodom u iznosu 73.257,30 kn, održavanja čistoće u iznosu 12.000,00 kn, odlaganja otpadnog materijala na deponiju u iznosu 11.678,82 kn, usluge parkiranja u iznosu 1.741,51 kn i druge komunalne usluge u iznosu 4.180,04 kn. Navedeni troškovi iskazani su na temelju uredne dokumentacije.

Troškovi usluga zakupa ostvareni su u iznosu 99.802,62 kn. Odnose se na finansijski najam osobnog automobila u iznosu 4.566,29 kn, najam apartmana u iznosu 1.707,13 kn i najam opreme i druge imovine za sajamske priredbe u iznosu 93.529,20 kn, od čega se na najam jambo plakata i reklamnih panoa odnosi 30.200,00 kn, osobnog vozila 19.300,00 kn, WC kabina 13.905,00 kn, traktora 9.000,00 kn, boksova za konje 8.000,00 kn, tribina 5.000,00 kn, kontejnera 3.000,00 kn, poljoprivrednog zemljišta 2.515,48 kn, poslovnog prostora (klub dvorana za konferencije) 1.475,41 kn i otirača 1.133,31 kn. Navedeni troškovi ostvareni su na temelju računa, ugovora i odluka zakonskog predstavnika. Osobni automobil u vrijednosti 161.216,10 kn, bez poreza na dodanu vrijednost, nabavljen je na finansijski najam (leasing) na pet godina. Prema očitovanju direktora, osobni automobil nabavljen je na finansijski najam radi besplatnog kasko osiguranja za prve dvije godine korištenja vozila, a nakon otplate posljednje rate Društvo postaje vlasnikom vozila.

Društvo nije napravilo analizu ponuda za nabavu osobnog automobila putem finansijskog najma i kredita poslovne banke, što je trebalo učiniti radi nabave pod povoljnijim uvjetima. Za pripremne poslove organiziranja sajmova, Društvo je uzelo u kratkoročni najam osobni automobil za prijevoz plakata i osoba zaduženih za njihovo postavljanje, a traktor za košnju travnatih površina sajamskog prostora.

Troškovi usluga telefona, pošte i prijevoza ostvareni su u iznosu 90.521,57 kn. Odnose se na usluge telefona u iznosu 42.619,49 kn, pošte u iznosu 14.694,33 kn i prijevoza u iznosu 33.207,75 kn, od čega se na prijevoz posjetitelja na sajmove odnosi 30.207,75 kn, građevinskog materijala 1.800,00 kn i opreme za sajam konja 1.200,00 kn. Navedeni troškovi izvršeni su na temelju uredne dokumentacije. Unutar troškova telefona u iznosu 42.619,49 kn, na telekomunikacijske usluge HT ISDN odnosi se 15.396,40 kn, HT Internet 5.295,14 kn, VIPNET 8.683,42 kn i mobilne telefone 13.244,53 kn (najmanje 116,25 kn, a najviše 503,40 kn po zaposleniku prosječno mjesечно). Društvo ima četiri mobilna telefona kojima su zaduženi zaposlenici na temelju odluke direktora za obavljanje poslova vezanih za organizaciju sajmova i komunikaciju s klijentima na teret Društva. Osim toga, na troškovima materijala evidentirani su bonovi za mobilne telefone u iznosu 4.262,30 kn (VIP 2.786,88 kn, SIMPA 1.475,42 kn). U skladu s odlukom direktora tri zaposlenika koji nemaju službene mobitele, koriste privatne mobilne telefone na bonove najviše u iznosu 1.500,00 kn po zaposleniku godišnje (125,00 kn prosječno mjesечно). Na telefonskoj centrali instaliran je uređaj (Gateway) koji prepoznaje mobilnog operatera putem kojega je poziv upućen što pridonosi racionalizaciji troškova mobilnih telefona.

- Troškovi usluga promidžbe i informiranja

Troškovi usluga promidžbe i informiranja ostvareni su u iznosu 666.344,78 kn. Odnose se na usluge promidžbe i informiranja u iznosu 470.065,52 kn, te na troškove materijala u iznosu 182.995,90 kn (promidžbeni materijal 178.250,90 kn, drugo 4.745,00 kn) i druge usluge u iznosu 13.283,36 kn (usluge ozvučavanja, usluge carine, hortikultурne usluge).

Za usluge promidžbe i informiranja utrošeno je 470.065,52 kn, što obuhvaća usluge elektronskih medija u iznosu 352.989,81 kn (televizija 213.360,00 kn, Internet 10.170,00 kn), usluge promidžbe u tiskovinama u iznosu 31.530,00 kn, usluge informiranja na sajmovima u iznosu 23.000,00 kn, usluge pripreme monografije sajma u iznosu 21.500,00 kn, usluge izrade filma povodom 15 godina sajma u iznosu 9.600,00 kn, te druge usluge promidžbe u iznosu 31.445,71 kn.

Za druge usluge utrošeno je 13.283,36 kn, što obuhvaća usluge ozvučavanja u iznosu 6.000,00 kn, usluge carinskog zastupanja u iznosu 4.613,71 kn i hortikultурne usluge u iznosu 2.669,65 kn. Navedeni troškovi su evidentirani na temelju računa kontroliranih od ovlaštene osobe iz kojih je vidljiva vrsta, količina i vrijednost obavljenih usluga.

Za promidžbeni materijal je utrošeno 178.250,90 kn, što obuhvaća troškove za kataloge, pozivnice, plakate i letke u iznosu 86.723,40 kn, jumbo plakate u iznosu 36.600,00 kn, zastave i table u iznosu 13.680,00 kn, reklamne vrećice u iznosu 7.580,00 kn, reklamni med u iznosu 7.250,00 kn, panoe u iznosu 5.000,00 kn, blokove u iznosu 4.296,00 kn, kemijske olovke u iznosu 2.065,50 kn i drugi reklamni materijal u iznosu 15.056,00 kn. Troškovi drugog materijala odnose se na medalje za stoku u iznosu 4.745,00 kn. Navedeni troškovi evidentirani su na temelju računa dobavljača koji sadrže vrstu, količinu i cijenu obavljenih usluga. Na dokumentaciji o preuzimanju (otpremnice) u nekim slučajevima nije potpisana osoba koja je naručeni materijal preuzeila, a u nekim slučajevima nije pribavljena dokumentacija o preuzimanju.

- Troškovi usluga na pripremi i organizaciji sajmova

Troškovi usluga na pripremi i organizaciji sajmova ostvareni su u iznosu 640.556,82 kn. Odnose se na usluge najma, montaže i demontaže štandova u iznosu 392.938,68 kn, usluge student servisa u iznosu 128.600,64 kn, te druge usluge na pripremi i organizaciji sajmova u iznosu 119.017,50 kn.

Usluge najma, montaže i demontaže štandova za sajamske izložbe u iznosu 392.938,68 kn pribavljene su od dva dobavljača izravnim ugovaranjem. Društvo nema vlastite štandove, te za svaku sajamsku izložbu (proljetni sajam, jesenski sajam, sajam turizma, pčelarski sajam) unajmljuje štandove uključujući usluge montaže i demontaže. S obzirom na visinu troškova usluga najma montaže i demontaže štandova Državni ured za reviziju predlaže ispitati visinu navedenih troškova, te utvrditi mogućnost nabave štandova koje ne bi trebalo montirati i demontirati za svaku sajamsku izložbu, radi racionalnijeg korištenja sredstava za sajamske izložbe.

Za usluge student servisa utrošeno je 128.600,64 kn. Odnose se na pomoćno-tehničke poslove na uređenju parkirališnog prostora i regulaciji prometa na parkiralištima u iznosu 110.927,62 kn te marketinške poslove na promidžbi tvrtke, odnosima s javnošću i unapređenju prodaje u iznosu 17.673,02 kn. Ugovorima o djelu koje je student servis zaključio s izvršiteljima usluga utvrđen je opis poslova, sati radi, jedinična i ukupna cijena. Za marketinške poslove cijena je iznosila 50,00 kn i 62,50 kn po satu, a za pomoćno tehničke poslove 25,00 kn i 37,50 kn po satu ovisno o vrsti posla, u skladu s odlukom direktora iz siječnja 2008. U skladu s ugovorom, student servis je po obračunu ugovora ispostavio račun uvećan za 17,82%, od čega se na proviziju servisa odnosi 12,0%, doprinos za mirovinsko osiguranje 5,0% i doprinos za zdravstveno osiguranje 0,5%.

Za druge usluge na pripremi i organizaciji sajmova utrošeno je 119.017,50 kn. Odnose se na grafičke usluge u iznosu 95.922,20 kn i druge usluge (uvez knjiga, strojni vez, drugo) u iznosu 23.095,30 kn. Grafičke usluge u iznosu 95.922,20 kn obuhvaćaju grafičko oblikovanje i pripremu za tisk promidžbenog materijala za sajamske priredbe, od čega se na jesenski sajam odnosi 28.634,00 kn, sajam sira u Grubišnom Polju 18.560,00 kn, proljetni sajam 14.721,20 kn, pčelarski sajam 9.865,00 kn, sajam konja i opreme 6.611,00 kn i druge priredbe 17.531,00 kn. Grafičke usluge su pribavljene od jednog dobavljača izravnim ugovaranjem na temelju uredne dokumentacije.

- Troškovi usluga tekućeg održavanja

Troškovi usluga tekućeg održavanja ostvareni su u iznosu 485.413,74 kn. Odnose se na usluge tekućeg održavanja sajamskog prostora u iznosu 203.274,00 kn, građevinskih objekata u iznosu 92.828,52 kn, opreme u iznosu 91.501,12 kn i vozila u iznosu 33.608,78 kn, te na računalne usluge u iznosu 45.169,32 kn i usluge čišćenja u iznosu 19.032,00 kn.

Za tekuće održavanje sajamskog prostora utrošeno je 203.274,00 kn. Odnosi se na troškove za nabavu 4 419 m³ recikliranog (usitnjelenog) građevinskog materijala jedinične cijene u iznosu 46,00 kn po m³, bez poreza na dodanu vrijednost, koje je umjesto na računu usluga tekućeg održavanja trebalo evidentirati na računu troškova za materijal. Društvo je nabavilo reciklirani građevinski materijal koji je nastao uklanjanjem vojnih građevina u Bjelovaru.

Prema očitovanju direktora, materijal je namijenjen za nasipavanje parkirališnog prostora. Za tekuće održavanje građevinskih objekata utrošeno je 92.828,52 kn, što obuhvaća usluge građevinske mehanizacije i nabavu kamena za održavanje parkirališta u iznosu 44.098,38 kn, održavanje aukcijske dvorane (servis vrata) u iznosu 9.290,98 kn, održavanje električnih instalacija u iznosu 7.088,89 kn, sanaciju krovista u iznosu 2.750,00 kn, drugo održavanje u iznosu 19.050,27 kn, te troškove održavanja konferencije za novinare u iznosu 10.550,00 kn koje je umjesto na računu troškova za usluge tekućeg održavanja trebalo evidentirati na računu troškova za usluge promidžbe i informiranja. Unutar troškova tekućeg održavanja opreme u iznosu 91.501,12 kn, na održavanje elektroopreme odnosi se 63.146,00 kn, računalne opreme 9.950,74 kn, vatrogasne opreme 7.159,14 kn, opreme za telekomunikaciju 6.373,16 kn, strojeva i alata 3.317,11 kn, uredske i druge opreme 1.554,97 kn. Troškovi održavanja vozila u iznosu 33.608,78 kn odnose se na održavanje osobnih automobila. Navedeni troškovi su evidentirani na temelju računa dobavljača koji sadrže vrstu, količinu i cijenu obavljenih usluga. Na dokumentaciji o preuzimanju (otpremnice) u nekim slučajevima nije potpisana osoba koja je naručeni materijal i usluge preuzeila, a u nekim slučajevima nije pribavljena dokumentacija o preuzimanju.

Troškovi računalnih usluga ostvareni su u iznosu 45.169,32 kn, a odnose se na usluge održavanja računalnih programa u iznosu 28.102,15 kn i održavanja Internet stranica u iznosu 17.067,17 kn. Računalne usluge u iznosu 14.795,17 kn (održavanje dva programska paketa 12.828,00 kn, održavanje web stranice 1.967,17 kn) evidentirane su na temelju računa iz kojih nije vidljiva vrsta, količina i jedinična cijena obavljenih usluga te kada su usluge obavljene. Troškovi usluga čišćenja ostvareni su u iznosu 19.032,00 kn, a odnose se na usluge čišćenja sajamskog prostora u razdoblju od 4. do 7. rujna 2008. (četiri dana) u iznosu 18.480,00 kn i usluge pranja tepiha i usisavanja u iznosu 552,00 kn. Usluge čišćenja sajamskog prostora obavljene su u skladu s ponudom (navedeno je trajanje usluga čišćenja od 11 sati dnevno kroz četiri dana održavanja sajma (ukupno 44 sati) s alatom, sredstvima i potrošnim materijalom izvršitelja usluga).

- Troškovi za intelektualne i osobne usluge

Troškovi za intelektualne i osobne usluge ostvareni su u iznosu 296.536,08 kn. Odnose se na naknade po ugovorima o djelu u iznosu 197.632,69 kn, druge naknade u iznosu 32.985,08 kn, usluge izrade projektne dokumentacije u iznosu 31.630,00 kn, usluge javnog bilježnika u iznosu 17.288,31 kn, odvjetničke usluge u iznosu 11.000,00 kn i druge usluge u iznosu 6.000,00 kn.

Navedeni troškovi ostvareni su na temelju odluka zakonskog predstavnika, te računa izvršitelja usluga i obračuna kontroliranih od ovlaštenih osoba.

Naknade po ugovorima o djelu ostvarene su u iznosu 197.632,69 kn, a odnose se na neto naknade u iznosu 114.300,00 kn, te poreze i doprinose u iznosu 83.332,69 kn. Navedeni troškovi obuhvaćaju naknade za obavljanje poslova za sajamske izložbe u iznosu 148.326,86 kn i poslova za stočarske sajmove u iznosu 49.305,83 kn. Ugovorena je neto naknada (po odbitku poreza i doprinosa) ovisno o vrsti poslova, u skladu s odlukom direktora iz siječnja 2008. Društvo je ispostavljalo obračune naknada iz kojih je vidljiv način obračuna poreza i doprinosa. Na naknade po ugovorima o djelu obračunane su i uplaćene sve zakonom propisane obveze. Ustrojene su evidencije propisane Zakonom o porezu na dohodak i Pravilnikom o porezu na dohodak.

Za naknade po ugovorima o djelu za obavljanje poslova za sajamske izložbe (proletjetni i jesenski sajam, pčelarski sajam) utrošeno je 148.326,86 kn.

Od toga se na poslove prodaje ulaznica odnosi 54.920,87 kn, pomoćno-tehničke poslove 24.676,75 kn i majstorsko-tehničke poslove 68.729,24 kn. Društvo je zaključilo ugovore o djelu sa 41 osobom za poslove prodaje ulaznica, te sa 14 osoba za pomoćno-tehničke poslove na uređenju i održavanju sajamskog prostora, te organiziranju i održavanju sajamskih izložbi, a dnevna neto naknada (po odbitku poreza i doprinosa) ugovorena je u iznosu 150,00 kn. Društvo je nadalje s 12 osoba zaključilo ugovore o djelu za majstorsko-tehničke poslove, što obuhvaća obavljanje poslova građevinsko-tesarske i metalske struke na održavanju sajamske infrastrukture (održavanje ograda, zidnih i podnih površina tribina, druge majstorske poslove), te za obavljanje poslova tehničke službe (vodoopskrba izlagača, ispitivanje vodovodnog sustava, tretiranje tehnološke vode, otklanjanje kvarova, dežurstvo). Za majstorsko-tehničke poslove naknada je ugovorena prema tržnoj vrijednosti ovisno o vrsti posla (najmanja naknada iznosi 2.083,34 kn, najviša naknada iznosi 13.802,10 kn). Majstorsko-tehnički poslovi obavljeni su s materijalom kojega je nabavilo Društvo. Navedene naknade ugovorene su u skladu s odlukom direktora iz siječnja 2008. Ugovoren je razdoblje obavljanja poslova za sajamske izložbe, a radno vrijeme je po potrebi naručitelja. Društvo nema dokumentacije iz koje bi bilo vidljivo da su usluge po ugovorima o djelu obavljene, odnosno nije uspostavljena evidencija (dnevnik rada) iz koje bi bilo vidljivo za svakog izvršitelja koji su poslovi obavljeni, kada su obavljeni te opseg obavljenih poslova, radi kontrole poslova, već su sve naknade po ugovorima o djelu obračune na temelju ugovora.

Državni ured za reviziju predlaže uspostaviti evidenciju obavljenih poslova na temelju ugovora o djelu za sajamske izložbe (dnevnik rada) iz koje bi bilo vidljivo za svakog izvršitelja koji su poslovi obavljeni, kada su obavljeni te opseg obavljenih poslova, radi kontrole poslova. Predlaže se pribaviti majstorsko-tehničke usluge od pravnih i fizičkih osoba registriranih za obavljanje navedenih usluga umjesto da Društvo nabavlja materijal za održavanje građevinskih objekata i sajamskog prostora kojega ugrađuju osobe na temelju ugovora o djelu.

6.2. Troškovi osoblja

Troškovi osoblja planirani su u iznosu 1.960.000,00 kn, a ostvareni su u iznosu 1.946.003,59 kn, što je za 13.996,41 kn ili 0,7% manje od plana i čine 22,6% ukupnih rashoda. Odnose se na bruto plaće i naknade plaća u iznosu 1.660.412,65 kn, te doprinose na bruto plaće u iznosu 285.590,94 kn.

Društvo koncem 2008. ima 13 zaposlenika koji su raspoređeni na radna mjesta utvrđena sistematizacijom (osam zaposlenika na neodređeno vrijeme, pet zaposlenika na određeno vrijeme). Direktor Društva je donio Pravilnike o radu u siječnju, veljači, travnju i srpnju 2008. Pravilnici o radu sadrži odredbe o pravima i obvezama zaposlenika iz radnog odnosa, te popis i opis poslova radnog mjesata, uvjete za njihovo obavljanje i potreban broj zaposlenika. Sa zaposlenicima su zaključeni ugovori o radu. Ugovorima o radu u većini slučajeva nije precizirano radno mjesto na koje je zaposlenik raspoređen, već su navedeni članci Pravilnika o radu koji se odnose na poslove koje će zaposlenik obavljati. Ugovori o radu zaključivani su od 2001., a od tada je u više navrata mijenja sistematizacija radnih mjesata (u 2008. u četiri navrata), te je otežan uvid u radno mjesto na koje je zaposlenik raspoređen. Za voditelje odjela direktor je donosio posebne odluke o rasporedu na radno mjesto. Prema odredbi članka 17. Zakona o radu, ugovor o radu zaključen u pisanom obliku mora sadržavati, među ostalim, odredbe o nazivu, naravi ili vrsti rada na koji se radnik zapošljava ili kratak popis ili opis poslova.

Plaće su obračunavane i isplaćivane u skladu s odredbama ugovora o radu i Pravilnika o radu. Osnovna plaća zaposlenika utvrđena je ugovorom o radu u bruto iznosu (umnožak koeficijenta i osnovice za obračun), a uvećana je za dodatak na plaću u visini 35,0% za rad subotom i nedjeljom u vrijeme održavanja sajamskih izložbi. Tijekom 2008. osnovica za obračun iznosila je 2.441,25 kn do lipnja 2008., a nadalje 2.747,00 kn. Na isplaćene plaće obračunane su i uplaćene sve zakonom propisane obveze. Za obračun plaća vode se potrebne evidencije. Najviša isplaćena plaća po odbitku poreza i doprinosa (neto plaća) za prosinac 2008. iznosila je 12.827,76 kn, a najniža 3.757,90 kn. Prosječno isplaćena neto plaća iznosila je 7.412,35 kn.

6.3. Troškovi amortizacije

Troškovi amortizacije planirani su u iznosu 1.250.000,00 kn, a ostvareni su u iznosu 1.114.059,64 kn, što je za 135.940,36 kn ili 10,9% manje od plana i čine 12,9% ukupnih rashoda. Odnose se na amortizaciju nematerijalne dugotrajne imovine u iznosu 3.499,96 kn i materijalne dugotrajne imovine u iznosu 1.110.559,68 kn, od čega se na građevinske objekte odnosi 1.056.721,32 kn, opremu 35.029,78 kn i prijevozna sredstva 18.808,58 kn. Obračun amortizacije sadrži podatke o vrsti dugotrajne imovine, nabavnu vrijednost, sadašnju vrijednost, amortizacijsku stopu i iznos obračunane amortizacije za 2008. Podaci o nabavi dugotrajne imovine evidentirani su u pomoćnoj evidenciji dugotrajne imovine. U skladu s odredbama Zakona o porezu na dobit i Odlukom o primjeni računovodstvenih politika, obračun amortizacije obavljen je linearnom metodom primjenom godišnjih amortizacijskih stopa koje su porezno priznati rashod.

6.4. Drugi troškovi poslovanja

Drugi troškovi poslovanja planirani su u iznosu 1.035.000,00 kn, a ostvareni su u iznosu 1.006.459,25 kn, što je za 28.540,75 kn ili 2,8% manje od plana i čine 11,7% ukupnih rashoda. Odnose se na troškove za naknade, poreze i doprinose koje ne zavise od poslovnog rezultata u iznosu 294.599,52 kn (komunalni doprinos 150.571,73 kn, vodne naknade 90.789,22 kn, članarine 16.841,09 kn, spomenička renta 8.426,01 kn, porezi 5.903,47 kn, drugo 22.068,00 kn), naknade materijalnih prava zaposlenima u iznosu 267.221,61 kn, naknade troškova zaposlenima u iznosu 55.502,80 kn, troškove reprezentacije u iznosu 208.853,46 kn, premije osiguranja u iznosu 87.761,58 kn, troškove platnog prometa i usluga banaka u iznosu 53.317,31 kn i drugo 39.202,97 kn.

Za premije osiguranja utrošeno je 87.761,58 kn. Odnose se na premije osiguranja imovine u iznosu 38.909,34 kn, životinja u iznosu 26.258,02 kn i osoba u iznosu 22.594,22 kn, od čega se na osiguranje posjetitelja odnosi 19.200,00 kn, osiguranje zaposlenika od posljedica nesretnog slučaja 3.220,00 kn i policu zdravstvenog osiguranja direktora za službeni put 174,22 kn. Navedeni troškovi ostvareni su na temelju uredne dokumentacije. Na računima za reprezentaciju naveden je naziv poslovnih partnera čiji su predstavnici ugošćeni.

Za naknade materijalnih prava zaposlenima utrošeno je 267.221,61 kn. Odnose se na naknadu troškova prijevoza na posao i s posla u iznosu 233.421,60 kn, prigodne darove zaposlenima (uskrasnica) u iznosu 12.000,00 kn (1.000,00 kn po zaposlenom), naknadu za godišnji odmor u iznosu 11.000,00 kn (1.000,00 kn po zaposlenom), darove zaposlenima u naravi u iznosu 5.200,01 kn (400,00 kn po zaposlenom), darove djeci u iznosu 3.600,00 kn (600,00 kn po djetetu) i jubilarne nagrade u iznosu 2.000,00 kn.

Navedene naknade isplaćene su u visini neoporezivih iznosa na temelju uredne dokumentacije u skladu s odredbama Pravilnika o porezu na dohodak. Naknade troškova prijevoza na posao i s posla obračunane su u visini cijene javnog prijevoza, a dnevnice i drugi troškovi službenih putovanja na temelju putnog naloga u skladu s odredbama Pravilnika o radu kojega je donijelo Društvo. Uspostavljena je evidencija putnih naloga. Društvo je u vrijeme obavljanja revizije (prosinac 2009.) zatražilo od Policijske uprave podatke o prebivalištu zaposlenika radi provjere podataka s obzirom da zaposlenici koriste međumjesni prijevoz.

Za naknade troškova zaposlenima utrošeno je 55.502,80 kn. Odnose se na dnevnice u iznosu 27.168,45 kn (inozemstvo 22.663,45 kn, zemlja 4.505,00 kn), troškove noćenja u iznosu 16.252,45 kn, naknade troškova prijevoza na službenom putu (uporaba privatnog osobnog automobila u službene svrhe) u iznosu 6.936,00 kn, troškove cestarina i parkiranja u iznosu 3.210,47 kn i druge troškove u iznosu 1.935,43 kn. Dnevnice i drugi troškovi službenih putovanja ostvareni su na temelju putnog naloga u skladu s odredbama Pravilnika o porezu na dohodak.

6.5. Financijski rashodi

Financijski rashodi planirani su u iznosu 1.000.000,00 kn, a ostvareni su u iznosu 931.110,00 kn, što je za 68.890,00 kn ili 6,9% manje od plana i čine 10,8% ukupnih rashoda. Odnose se na kamate na dugoročne kredite i financijski najam u iznosu 405.078,07 kn, zatezne kamate u iznosu 383.033,42 kn, donacije u iznosu 73.889,39 kn, otpise potraživanja u iznosu 46.476,39 kn, tečajne razlike u iznosu 21.205,32 kn, naknade šteta u iznosu 1.200,00 kn i druge rashode u iznosu 227,41 kn. Navedeni rashodi ostvareni su na temelju uredne dokumentacije. Otpisi potraživanja obavljeni su za nenaplativa potraživanja na temelju odluke direktora. Rashodi za donacije odnose se na pomoći športskim klubovima, kulturno umjetničkim društvima, drugim udrugama građana i obiteljima u iznosu 73.889,39 kn. Donacije su isplaćene na temelju odluka direktora.

7. DUGOTRAJNA I KRATKOTRAJNA IMOVINA

Prema bilanci i poslovnim knjigama, stanje imovine koncem 2008. iznosilo je 22.753.084,76 kn, a odnosi se na dugotrajnu materijalnu imovinu u iznosu 20.317.693,83 kn i kratkotrajnu imovinu u iznosu 2.435.390,93 kn.

7.1. Dugotrajna materijalna imovina

Koncem 2008. stanje dugotrajne materijalne imovine iznosilo je 20.317.693,83 kn, što je za 2.588.958,13 kn ili 14,6% više u odnosu na stanje koncem 2007. iskazano u iznosu 17.728.735,70 kn. Dugotrajna materijalna imovina čini 89,3% ukupne imovine.

Dugotrajna materijalna imovina odnosi se na zemljište, građevinske objekte, postrojenja i opremu, transportna sredstva, alate, inventar, uredski namještaj i slike. Vrijednost zemljišta koncem 2008. iznosila je 1.354.600,00 kn i nije mijenjana u odnosu na prethodnu godinu. Odnosi se na građevinsko zemljište na sajamskom prostoru.

Vrijednost građevinskih objekata koncem 2008. iznosila je 15.242.009,41 kn i u odnosu na prethodnu godinu veća je za 3.885.998,50 kn ili 34,2% radi ulaganja u izložbenu halu u vrijednosti 4.917.313,18 kn, a ispravak vrijednosti u 2008. iznosio je 1.031.314,68 kn. Koncem 2008. nabavna vrijednost građevinskih objekata iznosila je 20.626.281,93 kn, ukupan ispravak vrijednosti 5.384.272,52 kn, te je prosječna otpisanost 26,1%. Na vrijednost izložbene hale odnosi se 4.917.313,18 kn i aukcijske dvorane 4.893.841,19 kn, odnosno 64,4% vrijednosti građevinskih objekata. Preostali građevinski objekti u vrijednosti 5.430.855,04 kn odnose se na gospodarske zgrade, izložbene prostore, ograde, konstrukcije i putove.

Vrijednost postrojenja i opreme koncem 2008. iznosila je 38.986,45 kn i veća je za 5.511,77 kn ili 16,5% u odnosu na prethodnu godinu. Tijekom 2008. nabavljena je oprema u vrijednosti 30.918,41 kn (uredska oprema 16.031,90 kn, strojevi i alati 7.814,00 kn, računalna oprema 7.072,51 kn), a ispravak vrijednosti u 2008. iznosio je 25.406,64 kn. Koncem 2008. nabavna vrijednost iznosila je 358.020,81 kn, ukupan ispravak vrijednosti 319.034,36 kn, te je prosječna otpisanost 89,1%.

Vrijednost transportnih sredstava, alata, inventara, uredskog namještaja i umjetničkih slika koncem 2008. iznosila je 312.812,24 kn i veća je za 285.975,26 kn u odnosu na prethodnu godinu. Tijekom 2008. nabavljena su transportna sredstva u vrijednosti 300.459,64 kn i inventar u vrijednosti 39.353,98 kn (tepići 23.115,97 kn, drugo 16.238,01 kn), a ispravak vrijednosti u 2008. iznosio je 53.838,36 kn. Koncem 2008. nabavna vrijednost iznosila je 760.014,90 kn, ukupan ispravak vrijednosti 447.328,66 kn, te je prosječna otpisanost 58,9%.

Vrijednost materijalne imovine u pripremi koncem 2008. iznosila je 3.369.285,74 kn i odnosi se na izgradnju izložbene nadstrešnice. Vrijednost materijalne imovine u pripremi manja je za 1.585.027,44 kn ili 32,0% u odnosu na prethodnu godinu jer su završena ulaganja prenesena na odgovarajuće analitičke račune dugotrajne imovine.

7.1.1. Ulaganja u dugotrajnu imovinu

Ulaganja u dugotrajnu materijalnu imovinu planirana su u vrijednosti 4.000.000,00 kn, a ostvarena su u vrijednosti 3.701.912,77 kn, što je za 298.087,23 kn ili 7,5% manje od plana. Odnose se na ulaganja u izgradnju građevinskih objekata u vrijednosti 3.342.285,74 kn (izložbena nadstrešnica 3.228.763,24 kn, parkiralište 113.522,50 kn), transportnih sredstava, pogonskog i drugog inventara u vrijednosti 328.708,62 kn, te opreme u vrijednosti 30.918,41 kn.

Društvo je 1. kolovoza 2007. donijelo plan ulaganja u dugotrajnu materijalnu imovinu za 2008. Planom ulaganja planirana je izgradnja građevinskih objekta u vrijednosti 3.550.000,00 kn (izložbena nadstrešnica 3.300.000,00 kn, parkiralište 250.000,00 kn), nabava transportnih sredstava, pogonskog i drugog inventara u vrijednosti 400.000,00 kn, te opreme u vrijednosti 50.000,00 kn, ukupno u vrijednosti 4.000.000,00 kn. Ulaganja u nabavu dugotrajne materijalne imovine detaljno su planirana po vrsti i vrijednosti. Planirani izvori financiranja izgradnje građevinskih objekata su dugoročni krediti, a iz vlastitih izvora planirana je nabava druge materijalne imovine. Društvo je ulaganja u dugotrajnu imovinu ostvarena u 2008. u vrijednosti 3.701.912,77 kn (bez poreza na dodanu vrijednost), financiralo iz kreditnih sredstava u iznosu 2.805.239,25 kn, iz potpora Županije i Grada u iznosu 624.163,19 kn, a preostala ulaganja u vrijednosti 272.510,33 kn iz vlastitih sredstava.

Direktor je 1. kolovoza 2007. donio odluku o ulaganjima u 2008. i provođenju nabave. U odluci je navedeno da Društvo, iako nije obveznik primjene propisa o javnoj nabavi, planira za nabavu dugotrajne materijalne imovine provesti postupak ograničenog prikupljanja ponuda od izvoditelja s područja Bjelovarsko-bilogorske županije radi osiguranja izvođenja radova u roku i povoljnijih uvjeta plaćanja.

Ulaganja u izgradnju parkirališta ostvarena su u vrijednosti 113.522,50 kn. Odnose se na nabavu građevinskog materijala u vrijednosti 45.880,40 kn (kamen tucanik 38.630,40 kn, frezani asfalt 7.250,00 kn, usluge prijevoza u vrijednosti 23.360,00 kn i usluge građevinske mehanizacije u vrijednosti 44.282,10 kn. Navedena ulaganja ostvarena su na temelju uredne dokumentacije. Nabava je provedena izravnim ugovaranjem.

Ulaganja u nabavu transportnih sredstava, pogonskog i drugog inventara ostvarena su u vrijednosti 328.708,62 kn. Odnose se na vozila u vrijednosti 300.459,64 kn (osobni automobil 161.216,10 kn, traktor 88.074,40 kn, priključna vozila 51.169,14 kn), uređaje (pojačalo, mikrofon) u vrijednosti 10.738,01 kn i drugo u vrijednosti 17.510,97 kn. Ulaganja su ostvarena na temelju uredne dokumentacije. Nabava je provedena izravnim ugovaranjem. Osobni automobil u vrijednosti 161.216,10 kn nabavljen je na finansijski najam (leasing) na pet godina. Odluku o nabavi automobila donijela je skupština Društva u studenome 2007. Društvo je nabavilo traktor s opremom u vrijednosti 88.074,00 kn, četku za čišćenje snijega u vrijednosti 25.784,14 kn i prikolicu u vrijednosti 14.280,00 kn od jednog dobavljača. Prema očitovanju direktora, Društvo je u ožujku 2008. imalo potraživanja od dobavljača s osnove izlaganja na sajamskim izložbama, a usmeno je dogovorena obveza izlaganja do isplate nabavljene imovine. Ugovor o utvrđivanju međusobnih prava i obveza nije zaključen, što je trebalo učiniti. Do obavljanja revizije (studeni 2009.) namirene su dospjele obveze prema dobavljaču.

Ulaganja u nabavu opreme ostvarena su u vrijednosti 30.918,41 kn. Odnose se na uredsku opremu (projektori) u vrijednosti 16.031,90 kn, strojeve i alate u vrijednosti 7.814,00 kn, računalnu opremu (osobno računalo s opremom) u vrijednosti 7.072,51 kn. Navedena ulaganja ostvarena su na temelju uredne dokumentacije. Nabava je provedena izravnim ugovaranjem.

- Ulaganja u izgradnju izložbene nadstrešnice

Ulaganja u izgradnju izložbene nadstrešnice planirana su u vrijednosti 3.300.000,00 kn, a ostvarena su u vrijednosti 3.228.763,24 kn, što je za 71.236,76 kn ili 2,2% manje od plana. Odnose se na građevinske radove na izgradnji izložbene nadstrešnice – paviljona te radove na rekonstrukciji čelične nadstrešnice na koju je spojena izložbena nadstrešnica ukupno u vrijednosti 2.284.806,50 kn, te na robe (građevinski materijal) u vrijednosti 809.898,74 kn i usluge u vrijednosti 134.058,00 kn (projektiranje 112.338,00 kn, nadzor 19.620,00 kn, prijevoz 1.500,00 kn, drugo 600,00 kn). Odluku o izgradnji izložbene nadstrešnice – paviljona donijela je skupština Društva u lipnju 2008., a u kolovozu 2008. pribavljena je konačna lokacijska dozvola. Izložbena nadstrešnica projektirana je kao uklopljena (umetnuta) građevina između dvije postojeće građevine (jedna je armirano-betonska lučna hala, druga je izložbena nadstrešnica-čelična konstrukcija).

Društvo je za radove na izgradnji izložbene nadstrešnice i radove na rekonstrukciji čelične nadstrešnice na koju je spojena izložbena nadstrešnica ukupno u vrijednosti 2.093.217,00 kn (bez poreza na dodanu vrijednost), pojedinačne vrijednosti do 200.000,00 kn, provelo postupak ograničenog prikupljanja ponuda u razdoblju od kolovoza do studenoga 2007. Društvo je s tri ponuditelja koji su dostavili ponude s najnižom cijenom zaključilo ugovore o nabavi ukupno u vrijednosti 2.093.217,00 kn, a prema vrsti radova pojedinačne vrijednosti do 200.000,00 kn. Radovi su izvedeni u skladu sa zaključenim ugovorima. Nabava preostalih radova u vrijednosti 191.589,50 kn (asfalterski radovi 139.387,34 kn, pripremni radovi 52.202,16 kn), robe u vrijednosti 809.898,74 kn i usluge u vrijednosti 134.058,00 kn) provedena izravnim ugovaranjem.

Ulaganja u projektno-tehničku dokumentaciju ostvarena su u vrijednosti 112.338,00 kn. Odnose se na izradu idejnog projekta u vrijednosti 21.080,00 kn, glavnog projekta u vrijednosti 48.738,00 kn, druge projektne dokumentacije i troškovnika u vrijednosti 19.620,00 kn i druge dokumentacije u vrijednosti 22.900,00 kn. Navedena ulaganja ostvarena su na temelju računa dobavljača. Društvo je preuzele naručenu dokumentaciju. Zapisnici o preuzimanju dokumentacije nisu sastavljeni, te nije vidljivo tko je, kada i u kojim količinama preuzeo izrađenu dokumentaciju, što je trebalo učiniti. Na dokumentaciji o preuzimanju (otpremnice) u nekim slučajevima nije potpisana osoba koja je naručeni materijal i usluge preuzela, a u nekim slučajevima nije pribavljena dokumentacija o preuzimanju.

Ulaganja u građevinski materijal za izgradnju izložbene nadstrešnice i rekonstrukciju čelične nadstrešnice na koju je spojena izložbena nadstrešnica ostvarena su u vrijednosti 809.898,74 kn. Odnose se na zidne i krovne limene panele, lim, cijevi, čavle i drugu metalnu galeriju u vrijednosti 388.336,10 kn, betonsku galeriju, cement, vapno, armaturne mreže, opeku i drugi građevinski materijal u vrijednosti 198.604,21 kn, prozore, vrata i klupice u vrijednosti 72.536,94 kn, uljni grijač u vrijednosti 62.472,00 kn, vodovodni materijal u vrijednosti 59.722,95 kn i drugi materijal u vrijednosti 28.226,54 kn. Navedena ulaganja evidentirana su na temelju računa dobavljača koji sadrže vrstu, količinu i cijenu nabavljenih roba. Na dokumentaciji o preuzimanju (otpremnice) u nekim slučajevima nije potpisana osoba koja je naručeni materijal preuzela, a u nekim slučajevima nije pribavljena dokumentacija o preuzimanju. Troškovnici za nabavu potrebnoga materijala nisu sastavljeni. Društvo nema građevinsku dokumentaciju (građevinska knjiga) iz koje bi bio vidljiv utrošak materijala. Nabavljeni materijal ugradili su izvoditelji radova s kojima je Društvo zaključilo ugovore o izvođenju građevinskih radova na izgradnji nadstrešnice i rekonstrukciji čelične nadstrešnice u skladu s projektnom dokumentacijom.

Sastavljeni su zapisnici o primopredaji i konačnom obračunu izvedenih radova prema kojima su izvedeni svi ugovoreni radovi u ugovorenom roku (što uključuje i utrošak nabavljenog materijala).

Državni ured za reviziju predlaže pribavljanje građevinskih radova s materijalom u skladu s projektnom dokumentacijom i troškovnikom, a u slučaju da Društvo nabavlja građevinski materijal, sastavljanje troškovnika potrebnog materijala prema vrsti radova kako bi bila omogućena kontrola utroška materijala.

Ulaganja u građevinske radove na izgradnji izložbene nadstrešnice – paviljona i radove na rekonstrukciji čelične nadstrešnice na koju je spojena izložbena nadstrešnica ostvarena su ukupno u vrijednosti 2.284.806,50 kn. Odnose se na građevinske radove na objektu izložbene nadstrešnice i čelične konstrukcije u vrijednosti 2.093.217,00 kn, radove na asfaltiranju poda izložbene nadstrešnice u vrijednosti 139.387,34 kn i pripremne radove u vrijednosti 52.202,16 kn. Građevinske radove izvodila su tri izvoditelja.

Jedan izvoditelj izveo je građevinske radove u vrijednosti 1.365.420,00 kn, što obuhvaća; radove rekonstrukcije čelične nadstrešnice u vrijednosti 1.064.200,00 kn (popravak oštećene metalne konstrukcije 196.540,00 kn, uređenje metalne konstrukcije i antikorozivna zaštita 179.760,00 kn, adaptacija obodnih zidova 148.440,00 kn, krovopokrivački radovi i zamjena limarije 180.380,00 kn, krovopokrivački radovi na nadstrešnici i spojnoj hali 162.216,00 kn, limarski radovi 196.864,00 kn), radove na izvođenju temelja u vrijednosti 176.420,00 kn i radove na adaptaciji prostora oko nadstrešnice u vrijednosti 124.800,00 kn.

Drugi izvoditelj izveo je građevinske radove u vrijednosti 490.000,00 kn, što obuhvaća: izradu i montažu stupova primarnih nosača hale u vrijednosti 195.000,00 kn, postavu sekundarnih nosača za nadstrešnicu u vrijednosti 170.000,00 kn i izradu i postavljanje sjeverne stijene s rolo vratima u vrijednosti 125.000,00 kn. Treći izvoditelj izveo je građevinske radove u vrijednosti 237.797,00 kn, što obuhvaća; radove na električnoj instalaciji na sajamskom prostoru u vrijednosti 156.281,00 kn, radove na električnoj instalaciji na nadstrešnici u vrijednosti 40.845,00 kn i radove na instalaciji vatrodojave u vrijednosti 40.671,00 kn. Prema ispostavljenim računima izvoditelja, radovi su izvedeni u ugovorenoj vrijednosti.

Prema izvješću nadzornog inženjera, izložbena nadstrešnica je umetnuta između dvije postojeće nadstrešnice (jedna lučna betonska, druga čelična), koje su povezane poprečno i uzdužno trakastim temeljima, a cijeli temelj čini okvirnu konstrukciju i učvršćuje donji dio. Pod je asfaltiran, a pokrov je izrađen od profiliranog sendvič lima. Nadzorni inženjer je ocijenio da je građevina izvedena na zadovoljavajući način. Društvo je u srpnju 2009. pribavilo potvrdu izvedenog stanja, u skladu s odredbama Zakona o prostornom uređenju i gradnji.

7.2. Kratkotrajna imovina

Kratkotrajna imovina koncem 2008. iznosi 2.435.390,93 kn i čini 10,7% ukupne imovine. U odnosu na 2007. veća je za 743.249,03 kn ili 43,9%. Kratkotrajnu imovinu čine potraživanja u iznosu 2.029.344,59 kn, financijska imovina u iznosu 10.000,00 kn, te novac na računu i blagajni u iznosu 396.046,34 kn.

7.2.1. Kratkoročna potraživanja

Koncem 2008. kratkoročna potraživanja iznose 2.029.344,59 kn i veća su za 722.669,43 kn ili 55,3% u odnosu na potraživanja koncem 2007. iskazana u iznosu 1.306.675,16 kn. Najveći dio kratkoročnih potraživanja 2008. odnosi se na potraživanja od kupaca za obavljene usluge u iznosu 1.926.617,65 kn, potraživanja za pozajmice dane zaposlenicima u iznosu 56.000,00 kn, za predujam poreza na dobit u iznosu 46.642,94 kn, te za kamate na pozajmicu danu pravnoj osobi u iznosu 84,00 kn.

Potraživanja od kupaca za obavljene usluge u iznosu 1.926.617,65 kn odnose se na potraživanja iz tekuće godine za obavljene usluge u iznosu 1.402.718,85 kn, potraživanja od kupaca po rješenjima o ovrsi u iznosu 412.959,54 kn, te potraživanja od kupaca u stečaju (osam kupaca) 110.939,26 kn. Najveći dio potraživanja od kupaca za obavljene usluge odnosi se na devet kupaca koji ukupno duguju 766.211,89 kn. Tijekom 2008. Društvo je telefonskim putem pozivalo kupce na podmirenje duga, a za 28 dužnika donijelo je rješenja o ovrsi u iznosu 121.629,60 kn.

Koncem godine svim dužnicima (85) poslane su opomene u iznosu 1.402.718,85 kn. Do obavljanje revizije, odnosno do 30. studenog 2009. od navedenih potraživanja naplaćeno je 1.271.446,96 kn ili 90,6%, a nenaplaćeno je ostalo 131.271,89 kn ili 9,4% (od 15 dužnika). Na temelju odluke direktora iz travnja 2008. i na temelju rješenja suda Društvo je zbog nemogućnosti naplate otpisalo potraživanja od devet kupaca za koja su ranijih godina izdana rješenja o ovrsi u iznosu 46.476,39 kn.

Na temelju ugovora zaključenih u 2008. Društvo je dvojici zaposlenika dalo tri zajma ukupno u iznosu 56.000,00 kn. Kamatna stopa ugovorena je u visini 4,0% godišnje. Jednom zaposleniku je dan zajam u iznosu 6.000,00 kn na razdoblje od deset mjeseci (do 15. kolovoza 2009.), a drugom zaposleniku je dan u iznosu 40.000,00 kn na rok od dvije godine (do 31. prosinca 2009.) i zajam u iznosu 10.000,00 kn na rok od jedne godine, pet mjeseci i deset dana (do 51. prosinca 2009.). Za osiguranje povrata zajmova pribavljenе su obične zadužnice. Tijekom godine Društvo je zaposlenicima na temelju mjesечно ispostavljenih računa obračunalo i naplatilo kamate u iznosu 2.177,62 kn. Koncem godine potraživanja za dane zajmove iznose 56.000,00 kn, a u vrijeme obavljanja revizije (konac studenoga 2009.) iznose 76.000,00 kn (zaposlenik koji je imao zajam u iznosu 50.000,00 kn vratio ga je na način da mu je istovremeno dan novi zajam u iznosu 70.000,00 kn, dok drugi zaposlenik nije vratio dospjeli zajam). Društvo nema akta koji bi utvrdio davanje zajmova, odnosno kojim bi se, među ostalim utvrdilo tko, kada i u kojem iznosu te pod kojim uvjetima može ostvariti pravo na zajam.

S obzirom na značajne nepodmirene obveze koncem godine, te da se Društvo zadužuje kod poslovnih banaka i da prima sredstva iz županijskog i iz gradskog proračuna, Državni ured za reviziju predlaže preispitati opravdanost davanja zajmova zaposlenicima.

7.2.2. Financijska imovina

Koncem 2008. stanje financijske imovine iskazano je u iznosu 10.000,00 kn, a odnosi se na potraživanje po danom zajmu. Zajam je dan pravnoj osobi koja za Društvo obavlja zaštitarske poslove na temelju ugovora zaključenog koncem listopada 2008. u iznosu 10.000,00 kn. Rok povrata ugovoren je na šest mjeseci, odnosno do konca travnja 2009. uz godišnju kamatu u visini 4,0% godišnje. Za osiguranje plaćanja kamata i vraćanja zajma od zajmoprimeca je pribavljena potpisana bianco mjenica.

Do konca godine pravnoj osobi je obračunana kamata u iznosu 84,00 kn (s porezom na dodanu vrijednost). U travnju 2009. Društvo je u cijelosti namirilo potraživanje za dani zajam na način da je navedena potraživanja prebilo s obvezom Društva prema pravnoj osobi za obavljenе zaštitarske poslove.

S obzirom na značajne nepodmirene obveze koncem godine, te da se Društvo zadužuje kod poslovnih banaka i da prima sredstva iz županijskog i iz gradskog proračuna, Državni ured za reviziju predlaže preispitati opravdanost davanja zajmova pravnim osobama.

7.2.3. Novčana sredstva

Stanje novčanih sredstava koncem 2008. iznosi 396.046,34 kn, a odnosi se na sredstva na deviznom žiro računu u iznosu 53.911,77 EUR, odnosno u protuvrijednosti 394.872,72 kn i na sredstva kod dvije poslovne banke u iznosu 1.173,62 kn.

Od toga je na računu koji je otvoren kod jedne banke za redovno poslovanje bilo 166,48 kn a na računu koji je otvoren kod druge banke radi oročavanja sredstava ranijih godina bilo je 1.007,14 kn. Stanje novčanih sredstava iskazano na izvacima računa istovjetno je stanju utvrđenom godišnjim popisom, te stanju iskazanom u poslovnim knjigama i finansijskim izvještajima.

Blagajničko poslovanje odvija se putem glavne blagajne i devizne blagajne. Početkom 2008. u blagajnama je bilo 28.101,00 kn, a koncem godine nije bilo novčanih sredstava, što odgovara stanju utvrđenom popisom i iskazanom u poslovnim knjigama. Tijekom 2008. u glavnu blagajnu je uplaćeno 2.532.330,00 kn, a isplaćeno je 2.560.431,00 kn. Uplate i isplate iz blagajne obavljene su na temelju uredne dokumentacije, osim za isplate u iznosu 225.460,67 kn koje se odnose na naknade troškova izlagačima za stočarsku izložbu na jesenskom sajmu, što je obrađeno u točci 6.1.1. Izvješća - troškovi sirovina i materijala.

8. OBVEZE

Koncem 2007. obveze iznose 7.864.346,25 kn, a koncem 2008. iznose 11.071.346,96 kn što je za 2.379.800,00 kn ili 27,4% više od ostvarenih prihoda, i čine 48,7% ukupne pasive. U odnosu na prethodnu godinu veće su za 3.207.000,71 kn ili 40,8%. Obveze koncem 2008. odnose se na dugoročne obveze u iznosu 7.813.747,16 kn i kratkoročne obveze u iznosu 3.257.599,80 kn.

8.1. Kratkoročne obveze

Koncem 2008. kratkoročne obveze iznose 3.257.599,80 kn, što je za 220.885,94 kn ili 6,8% manje u odnosu na iskazane 2007. u iznosu 3.478.485,74 kn. Kratkoročne obveze čine 29,4% ukupnih obveza. Najveći dio odnosi se na obveze prema dobavljačima u iznosu 2.982.984,87 kn. Preostale obveze odnose se na obveze za poreze, doprinose i druge pristojbe u iznosu 178.217,44 kn i prema zaposlenima (plaće za prosinac 2008.) u iznosu 96.397,49 kn. Koncem 2008. nenamirene obveze za nabavu dugotrajne materijalne imovine prema jednom dobavljaču iznosile su 2.211.020,66 kn, drugom dobavljaču 157.108,60 kn i trećem dobavljaču 141.145,16 kn, te za usluge najma opreme 104.473,51 kn.

Preostale obveze prema dobavljačima iskazane su u pojedinačno manjim iznosima. Do obavljanja revizije (studenzi 2009.) namirene su sve kratkoročne obveze iz 2008.

8.2. Dugoročne obveze

Koncem 2007. dugoročne obveze iznose 4.385.860,51 kn, a koncem 2008. iznose 7.813.747,16 kn što je više za 3.427.886,65 kn ili 78,2% u odnosu na prethodnu godinu. Ranijih godina Društvo se zadužilo kod poslovne banke za kapitalna ulaganja. Početno stanje primljenih zajmova iznosi 4.385.860,51 kn. U 2008. Društvo se kod poslovne banke zadužilo u iznosu 4.835.177,82 kn, a otplaćeno je 1.501.305,45 kn (za glavnicu). Koncem godine obveze po zaduživanju nakon obračuna tečajnih razlika u iznosu 3.665,45 kn iznose 7.723.398,33 kn, što s interkalarnim kamatama u iznosu 90.348,83 kn iznosi 7.813.747,16 kn. Od toga se na kredit za kupnju građevinskih objekata i druge imovine odnosi 2.888.220,51 kn (dospijeva 1. srpnja 2013.), a na kredit iz 2008. za kapitalna ulaganja 4.925.526,65 kn (dospijeva do konca ožujka 2019.).

- Zaduživanje ranijih godina

U travnju 2003. Društvo se uz jamstvo osnivača zadužilo kod poslovne banke na temelju ugovora o dugoročnom kreditu u iznosu 4.512.161,26 kn (odnosno 599.720,00 EUR). Zaduživanje je izvršeno za kupnju građevinskih objekata i druge imovine. Povrat kredita ugovoren je na deset godina i poček od godine dana, uz tromjesečnu otplatu u iznosu 20.973,46 EUR te godišnju kamatu u visini 7,0% koja je promjenjiva (od čega Grad subvencionira 14,29% od obračunane redovne kamate). Do konca 2007. Društvo je otplatilo 1.228.751,06 kn, a u 2008. otplaćeno je 398.122,34 kn. Po navedenom kreditu podmirene su obveze za redovne kamate u iznosu 184.240,26 kn. Koncem godine obveze prema banci nakon obračuna tečajnih razlika (2.932,65 kn) iznose 2.888.220,51 kn i na naplatu dospijevaju do početka srpnja 2014.

U listopadu 2004. Društvo se zadužilo kod poslovne banke na temelju ugovora o dugoročnom kreditu u iznosu 1.513.051,79 kn (odnosno 200.670,00 EUR). Sredstva su namijenjena za kapitalna ulaganja. Rok povrata kredita ugovoren je na devet godina s počekom od godine dana, uz tromjesečnu otplatu u iznosu 5.574,17 EUR, uz godišnju kamatu u visini tromjesečnog EURIBOR + 4,7 postotnih poena godišnje. Do konca 2007. Društvo je otplatilo 410.601,48 kn, a u kolovozu 2008. otplaćeno je 1.103.183,11 kn (s obračunanim tečajnim razlikama), od čega 151.656,27 kn iz sredstava što ih je Društvo dobilo od Županije i Grada, a 981.526,84 kn iz novih kreditnih sredstava (zaduživanja u 2008.), kao i obveze za redovne kamate u iznosu 83.284,33 kn. Koncem 2008. Društvo nema obveza po kreditu iz 2004.

- Zaduživanje u 2008.

Društvo se 31. srpnja 2008. zadužilo kod poslovne banke na temelju ugovora o dugoročnom kreditu za kapitalna ulaganja. Kredit je ugovoren u iznosu 692.500,00 EUR što u kunskoj protuvrijednosti na dan zaključivanja ugovora iznosi 5.000.629,06 kn. Kamata je ugovorena u visini EURIBOR + 3,25 postotnih poena godišnje. Kamatu u visini 1,0% subvencionira jedan od osnivača (Grad). Prema ugovoru o kreditu interkalarna kamata obračunava se u visini ugovorene kamatne stope na iskorišteni iznos kredita od početka korištenja do stavljanja kredita u otplatu, naplaćuje se tromjesečno i prilikom prijenosa kredita u otplatu.

Korištenje kredita ugovoreno je na način da se sredstva isplaćuju namjenski u tranšama nakon dostave potrebne dokumentacije od strane Društva (ugovori, predračuni, računi i drugo). Rok povrata kredita ugovoren je na 120 mjeseci (deset godina) od prijenosa kredita u otplatu uključujući poček od dvanaest mjeseci, odnosno u 108 mjesecnih obroka u iznosu 6.412,04 EUR nakon isteka počeka. Za osiguranje povrata kredita Društvo je banchi predalo zadužnicu, pet banchi mjenica te dokument o upisu založnog prava na nekretnini. Društvo je prije zaduživanja pribavilo suglasnost skupštine Društva, a suglasnost osnivača nije pribavljena, što nije u skladu s odredbom članka 107. Zakona o proračunu. Navedenom odredbom utvrđeno je da se, pravna osoba u većinskom izravnom ili neizravnom vlasništvu jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave i ustanova čiji je osnivač jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave smije zaduživati samo uz suglasnost većinskog vlasnika, odnosno osnivača. Pri zaduživanju odnosno pribavljanju financijskih sredstava Društvo nije provelo postupke nabave. Do konca 2008. kredit je realiziran u iznosu 4.835.177,82 kn (680.428,38 EUR) na način da je 973.915,11 kn utrošeno za podmirenje obveza prema istoj banchi po kreditu iz listopada 2004. (za zatvaranje glavnice 965.891,31 kn, a za redovne kamate 8.023,80 kn).

Preostala sredstva u iznosu 3.861.262,71 kn (s porezom na dodanu vrijednost) banka je uplatila na račune dvadeset dobavljača Društva na temelju ugovora o asignaciji. Navedena sredstva utrošena su za ulaganja u dugotrajnu materijalnu imovinu (izložbena nadstrešnica) u iznosu 3.422.391,88 kn (s porezom na dodanu vrijednost) i investicijsko održavanje građevinskih objekata (parkiralište) i opreme u iznosu 438.870,83 kn (s porezom na dodanu vrijednost).

Državni ured za reviziju nalaže prije zaduživanja pribaviti suglasnost osnivača u skladu s odredbama Zakona o proračunu.

U veljači 2009. banka je na temelju ugovora o asignaciji dobavljaču radova na izgradnji izložbene nadstrešnice platila 89.450,70 kn te je do konca ožujka 2009. iskorišteno ugovorenih 692.500,00 EUR kreditnih sredstava što u kunskoj protuvrijednosti na dan isplate iznosi 4.924.628,52 kn. Prema planu otplate, dospijeće prvog mjesecnog obroka (6.612,79 EUR) je konac travnja 2010., a zadnjeg obroka dospijeće je konac ožujka 2019.

Do konca 2008. banka je obračunala interkalarnu kamatu u iznosu 130.702,82 kn, od čega je Društvo platilo 40.353,99 kn, te koncem godine dospjeli nepodmirene obveze iznose 90.348,83 kn (12.335,28 EUR). S obzirom da je Društvo ugovorilo odgodu početka otplate kredita do konca travnja 2010. proizlazi da su navedena ulaganja poskupila za interkalarnu kamatu koja je obračunana u 2008. u iznosu 130.702,82 kn te za interkalarnu kamatu koju će banka obračunati za 2009. te do travnja 2010.

9. KAPITAL I PRIČUVE

Kapital i pričuve iznose 11.681.737,80 kn i veći su za 24.934,87 kn ili 0,2% od prethodne godine. Od toga se na temeljni kapital odnosi 9.550.000.000,00 kn, zadržanu dobit 2.106.802,93 kn i dobit poslovne godine 24.934,87 kn. Temeljni kapital Društva sastoji se od dva poslovnog udjela (udjel Županije 5.730.000,00 kn i Grada 3.820.000,00 kn), a u odnosu na prethodnu godinu nije mijenjan. Prema prijavi poreza na dobit za 2008. (obrazac PD), Društvo je ostvarilo dobit u iznosu 77.995,81 kn, a nakon oporezivanja u iznosu 53.060,94 kn, dobit iznosi 24.934,87 kn. Dobit tekuće godine manja je za 7.287,75 kn ili 22,6% u odnosu na 2007., kada je iznosila 32.222,62 kn.

10. NALAZ

Računovodstveno poslovanje

- 1.1. Računovodstveno poslovanje Društva propisano je odredbama Zakona o računovodstvu, Hrvatskim standardima finansijskog izvješćivanja, te drugim provedbenim propisima. U skladu sa zakonskim propisima vođeni su dnevnik i glavna knjiga, te odgovarajuće pomoćne knjige i analitičke evidencije.

U poslovnim knjigama na temelju uredne dokumentacije nisu evidentirani neki troškovi za promidžbeni materijal, materijal i usluge za tekuće održavanje, te neka ulaganja u građevinski materijal za izgradnju izložbene nadstrešnice i rekonstrukciju spojne nadstrešnice. Navedeni troškovi ostvareni su u iznosu 1.531.915,58 kn na temelju računa dobavljača koji sadrže vrstu, količinu i cijenu nabavljenih roba i usluga. Na dokumentaciji o preuzimanju (otpremnice) u nekim slučajevima nije potpisana osoba koja je naručenu robu i usluge preuzeila, a u nekim slučajevima nije pribavljena dokumentacija o preuzimanju. Troškovi računalnih usluga u iznosu 14.795,17 kn ostvareni su na temelju računa iz kojih nije vidljiva vrsta, količina i jedinična cijena usluga, te kada su usluge obavljene. Prema odredbama članka 6. Zakona o računovodstvu, knjigovodstvena isprava mora biti vjerodostojna, uredna i sastavljena na način da osigurava pravodobni nadzor, a poduzetnik je dužan, prije unosa podataka iz knjigovodstvene isprave u poslovne knjige, provjeriti ispravnost i potpunost knjigovodstvene isprave.

Neki troškovi nisu evidentirani prema vrsti troškova na analitičkim računima računskog plana. Odnose se na zaštitarske usluge u iznosu 387.130,00 kn (evidentirano na računu usluga tekućeg održavanja umjesto na računu drugih troškova poslovanja), materijalne troškove za stočarske izložbe u iznosu 359.353,71 kn (evidentirano na računu troškova materijala umjesto prema vrsti rashoda, odnosno na računu za naknade, usluge prijevoza, veterinarske usluge, druge usluge prema vrsti), materijal za održavanje sajamskog prostora u iznosu 203.274,00 kn (evidentirano na računu usluga tekućeg održavanja umjesto na računu troškova materijala), te promidžbeni materijal u iznosu 178.250,90 kn (evidentirano na računu usluga promidžbe umjesto na troškovima materijala).

Prema upisu u sudski registar, sjedište Društva je u Bjelovaru, Dr. Ante Starčevića 8., a više od deset godina Društvo obavlja svoju djelatnost na sajamском prostoru u Bjelovaru, Gudovac 1D, gdje je također uprava Društva. Odredbom članka 37. Zakona o trgovačkim društvima utvrđeno je da je sjedište trgovačkog društva mjesto u kojem je uprava društva i odakle se upravlja poslovima društva ili mjesto u kojem društvo obavlja svoju djelatnost, a određeno je izjavom o osnivanju društva ili društvenim ugovorom, odnosno statutom društva.

Državni ured za reviziju nalaže unos podataka u poslovne knjige na temelju uredne dokumentacije u skladu s odredbama Zakona o računovodstvu. Predlaže se evidentiranje troškova prema vrsti na analitičkim računima računskog plana Društva, te u sudskom registru izmijeniti sjedište Društva, odnosno uskladiti stvarno sjedište Društva s upisanim u sudski registar.

- 1.2. *Društvo je prihvatio nalaz Državnog ureda za reviziju i u očitovanju navelo da će odmah početi otklanjati nepravilnosti navedene u nalazu te će postupiti prema danim preporukama.*

Prihodi

- 2.1. Prihodi su planirani u iznosu 9.000.000,00 kn, a ostvareni su u iznosu 8.691.547,47 kn, što je za 308.452,53 kn ili 3,4% manje u odnosu na planirane prihode.

Tijekom 2008. organizirano je na sajamskom prostoru u Gudovcu sedam sajamskih izložbi koje su ukupno trajale deset dana, a tijekom cijele godine četvrtkom su održavani stočni sajmovi i nedjeljom sajmovi rabljenih vozila i poljoprivredne mehanizacije.

Vrijednosno najznačajniji prihodi ostvareni su od prodaje izložbenog prostora na sajamskim izložbama u iznosu 5.177.220,00 kn koji čine 59,6% ukupnih prihoda. Za svaku poslovnu godinu Društvo sastavlja kalendar sajamskih izložbi iz kojeg je vidljiva vrsta sajamskih izložbi, te razdoblje u kojem se planiraju održati. Društvo nema program aktivnosti po sajamskim izložbama iz kojeg bi bile vidljive radnje koje treba obaviti po svakoj izložbi, te izvršitelji i rokovi za obavljanje navedenih radnji.

Prihodi od potpora ostvareni su u iznosu 1.773.881,88 kn i čine 20,4% ukupnih prihoda. Od toga, potpore od Županije i Grada ostvarene su u iznosu 1.625.000,00 kn. Sredstva su primljena na temelju tromjesečnih zahtjeva Društva za otplatu glavnice i kamata po kreditima za kapitalna ulaganja. Skupština sajma je u travnju 2009. donijela odluku da se sredstva iz proračuna Županije i Grada namjenjuju za otplatu kredita te za ulaganja u dugotrajnu materijalnu imovinu. U 2008. i ranijih godina Društvo je sredstva primljena od Županije i Grada za otplatu kredita za kapitalna ulaganja evidentiralo u poslovnim knjigama na prihodima, a prema Hrvatskom standardu finansijskog izvještavanja 15 – Prihodi, državne potpore treba priznati kao prihod tijekom više razdoblja kako bi se sučelili s odgovarajućim rashodima.

Državni ured za reviziju predlaže sredstva primljena od Grada i Županije u poslovnim knjigama Društva evidentirati na način utvrđen Hrvatskim standardima finansijskog izvješćivanja. Predlaže se donijeti program aktivnosti po sajamskim izložbama iz kojeg bi bile vidljive radnje koje treba obaviti po svakoj izložbi, te izvršitelji i rokovi za obavljanje navedenih radnji. Također se predlaže povećati sajamske aktivnosti radi povećanja vlastitih izvornih prihoda Društva u cilju smanjenja potrebe za zaduzivanjem te sredstvima Županije i Grada.

- 2.2. *Društvo je prihvatio nalaz Državnog ureda za reviziju i navelo da će postupiti prema danim preporukama.*

Rashodi

- 3.1. Rashodi su planirani u iznosu 8.900.000,00 kn, a ostvareni su u iznosu 8.613.551,66 kn, što je za 286.448,34 kn ili 3,2% manje od plana. Najveći dio rashoda odnosi se na materijalne troškove u iznosu 3.615.919,18 kn ili 42,0% i troškove osoblja u iznosu 1.946.003,59 kn ili 22,6% ukupnih rashoda.

Za naknade troškova izlagačima utrošeno je 225.460,67 kn (izlagači goveda 95.764,05 kn, konja 56.440,15 kn, ovaca 22.304,56 kn, svinja 12.560,96 kn, koza 6.931,40 kn, peradi 5.520,00 kn, pčela 600,00 kn, te izlagači zaprega 25.339,55 kn). Visina naknade troškova izlagačima utvrđena je odlukom direktora.

Društvo je sa svakim izlagačem zaključilo pojedinačni ugovor kojim je, među ostalim, utvrđen ukupan iznos troškova izlaganja životinja, a nisu navedeni pojedinačni troškovi izlaganja po vrsti životinja, te je otežana kontrola ugovorenih troškova u odnosu na utvrđene odlukom direktora. U ugovorima je navedeno da svojim potpisom izvršitelj potvrđuje primitak naknade iz ugovora te se odrče bilo kakvih dalnjih potraživanja od naručitelja. Društvo je izlagačima sredstva isplaćivalo na temelju ugovora putem blagajne, a bez sastavljenog obračuna. Pri gotovinskim isplatama nema potpisa osoba kojima je gotovina isplaćena, već je sastavljena blagajnička isplatnica na ukupan iznos naknade svih izlagača koju je potpisao zaposlenik Društva.

Troškovi materijala za održavanje građevinskih objekata i sajamskog prostora ostvareni su u iznosu 111.377,81 kn. Navedeni materijal ugradili su zaposlenici Društva te druge osobe na temelju ugovora o djelu. Društvo je sastavilo izvješće o utrošku materijala za 2008. u kojem je navedeno da je sav materijal za tekuće održavanje i popravak vlastitih objekata utrošen za građevinske objekte i zemljište na sajamskom prostoru, te da su kontrolu utroška materijala obavljali zaposlenici Društva. Troškovnici potrebnog materijala, te zapisnici o preuzimanju izvedenih radova i utrošku materijala prema vrsti radova nisu sastavljeni.

Troškovi za zaštitna sredstva zaposlenika i drugih osoba koje su sudjelovale u organizaciji sajamskih izložbi ostvareni su u iznosu 23.493,81 kn (majice 12.549,00 kn, odijela i kravate 7.472,98 kn, drugo 3.471,83 kn). Društvo nije utvrdilo kriterije i mjerila za dodjelu zaštitnih sredstava, odnosno nije utvrdilo tko ima pravo na pojedinu vrstu zaštitnih sredstava, u kojim rokovima i količinama, te druge uvjete korištenja. Plan nabave zaštitnih sredstava nije donesen. Evidencija zaduženja zaštitnim sredstvima nije uspostavljena.

Troškovi zaštitarskih usluga za vrijeme održavanja proljetnog i jesenskog sajma ostvareni su u iznosu 387.130,00 kn (zaštitarsko-redarski poslovi na prostorima sajma i parkiralištima 301.600,00 kn, poslovi tjelesne zaštite osoba i imovine 48.810,00 kn, poslovi pripreme i koordinacije na parkiralištima 24.240,00 kn, poslovi redara na ulazima 12.480,00 kn). Navedene zaštitarske usluge nabavljene su izravnim ugovaranjem od zaštitarske službe s kojom je Društvo u svibnju 1998. zaključilo ugovor. Ugovorom nisu precizno opisani poslovi koje je obvezna obaviti zaštitarska služba (nisu precizirane vrste zaštitarsko-redarskih poslova, poslova zaštita osoba i imovine, te poslova rada na parkiralištima), te je otežana kontrola obračunanih usluga. Iz obračuna izvršitelja usluga vidljivo je kada su usluge obavljene, broj izvršitelja i sati rada, te jedinična i ukupna cijena obavljenih usluga, a nema dokumentacije iz koje bi bilo vidljivo da su usluge obavljene (dnevnik rada s podacima o prisutnosti izvršitelja, odnosno satima rada po izvršiteljima, te potpisom zaposlenika Društva). Za regulaciju prometa na parkiralištima korištene su također usluge student servisa (troškovi uređenja parkirališnog prostora i regulacije prometa na parkiralištima ostvareni su u iznosu 110.927,62 kn). Društvo nije sastavilo operativni plan zaštitarsko-redarskih poslova i poslova na parkiralištima s nazivom i opisom poslova, potrebnim brojem izvršitelja i terminima rada.

Troškovi usluga najma, montaže i demontaže štandova za sajamske izložbe ostvareni su u iznosu 392.938,68 kn. Navedene usluge pribavljene su od dva dobavljača izravnim ugovaranjem. Društvo nema vlastite štandove, te za svaku sajamsku priredbu (proljetni sajam, jesenski sajam, pčelarski sajam) unajmljuje štandove uključujući usluge montaže i demontaže.

Za naknade po ugovorima o djelu za obavljanje poslova za sajamske izložbe (proljetni i jesenski sajam, pčelarski sajam) utrošeno je 148.326,86 kn. Najveći dio odnosi se na ugovore o djelu za obavljanje majstorsko-tehničkih poslova u iznosu 68.729,24 kn. Navedene poslove obavljalo je 12 osoba. Odnose se na poslove građevinsko-tesarske i metalske struke (održavanje ograda, zidnih i podnih površina tribina, drugo), te poslove tehničke službe (vodoopskrba izlagača, ispitivanje vodovodnog sustava, tretiranje tehnološke vode, otklanjanje kvarova, dežurstvo). Majstorsko-tehnički poslovi obavljeni su s materijalom kojega je nabavilo Društvo. Nadalje, ugovori o djelu zaključeni su za poslove prodaje ulaznica sa 41 osobom (troškovi su ostvareni u iznosu 54.920,87 kn), te za pomoćno-tehničke poslove sa 14 osoba (troškovi su ostvareni u iznosu 24.676,75 kn). U svima ugovorima o djelu navedeno je razdoblje obavljanja poslova za sajamske izložbe, radno vrijeme po potrebi naručitelja, te iznos naknade. Sve naknade po ugovorima o djelu obračunane su na temelju ugovora umjesto na temelju obračuna i dokumentacije iz koje bi bilo vidljivo da su usluge po ugovorima o djelu obavljene. Nije uspostavljena evidencija (dnevnik rada) iz koje bi bilo vidljivo za svakog izvršitelja koji su poslovi obavljeni, kada su obavljeni te opseg obavljenih poslova, radi kontrole poslova.

Državni ured za reviziju predlaže isplaćivati naknade troškova izlagačima životinja i zaprega na temelju obračuna troškova, a isplate u gotovini obaviti na temelju uredne blagajničke dokumentacije, odnosno uz potpis izlagača o primitku sredstava, te predlaže u ugovoru zaključenim sa svakim izlagačem, osim ukupnog iznosa naknade troškova izlaganja životinja, navesti pojedinačne iznose naknade po vrsti životinja, radi kontrole ugovorenih naknada s utvrđenima odlukom direktora. Državni ured za reviziju predlaže sastavljanje troškovnika materijala kojeg Društvo nabavlja za održavanje građevinskih objekata i sajamskog prostora, te sastavljanje zapisnika o preuzimanju izvedenih radova kako bi se osigurala kontrola utrošenog materijala prema vrsti radova. Predlaže utvrditi kriterije i mjerila za dodjelu zaštitnih sredstava, odnosno utvrditi tko ima pravo na pojedinu vrstu zaštitnih sredstava, u kojim rokovima i količinama, te druge uvjete korištenja, predlaže uspostaviti evidenciju zaduženja zaštitnim sredstvima i donijeti godišnji plan nabave zaštitnih sredstava. Državni ured za reviziju predlaže ugovorom o obavljanju usluga zaštitarske službe precizirati vrste zaštitarsko-redarskih poslova i poslova na parkiralištima kako bi bila omogućena kontrola obračunanih usluga, te evidentirati zaštitarske usluge na temelju obračuna uz koji je priložen dnevnik rada s podacima o satima rada po izvršiteljima usluga, predlaže se preispitati visinu troškova zaštitarskih usluga, te donijeti operativni plan zaštitarsko-redarskih poslova i poslova na parkiralištima s nazivom i opisom poslova, ukupnim brojem izvršitelja, rasporedu izvršitelja i terminima rada. Nadalje, s obzirom na visinu troškova usluga najma montaže i demontaže štandova za sajamske izložbe, Državni ured za reviziju predlaže ispitati visinu navedenih troškova, te utvrditi mogućnost nabave štandova koje ne bi trebalo montirati i demontirati za svaku sajamsku izložbu, radi racionalnijeg korištenja sredstava za sajamske izložbe. Također, Državni ured za reviziju predlaže uspostaviti evidenciju obavljenih poslova na temelju ugovora o djelu za sajamske izložbe (dnevnik rada) iz koje bi bilo vidljivo za svakog izvršitelja koji su poslovi obavljeni, kada su obavljeni te opseg obavljenih poslova, radi kontrole poslova. Predlaže se pribaviti majstorsko-tehničke usluge od pravnih i fizičkih osoba registriranih za obavljanje navedenih usluga umjesto da Društvo nabavlja materijal za održavanje građevinskih objekata i sajamskog prostora kojega ugrađuju osobe na temelju ugovora o djelu.

- 3.2. *Društvo je prihvatio nalaz Državnog ureda za reviziju i u očitovanju navelo da će odmah postupiti prema danim preporukama.*

Ulaganja u dugotrajnu materijalnu imovinu

- 4.1. Ulaganja u dugotrajnu materijalnu imovinu ostvarena su u vrijednosti 3.701.912,77 kn. Vrijednosno najznačajnija ulaganja odnose se na izgradnju izložbene nadstrešnice i rekonstrukciju čelične nadstrešnice na koju je spojena izložbena nadstrešnica u vrijednosti 3.228.763,24 kn. Od toga se na ulaganja u građevinski materijal odnosi 809.898,74 kn (zidni i krovni limeni paneli, lim, cijevi, čavli i drugo 388.336,10 kn, betonska galeranterija, cement, vapno, armaturne mreže, opeka i drugo 198.604,21 kn, stolarija 72.536,94 kn, uljni grijajuć 62.472,00 kn, vodovodni materijal 59.722,95 kn i drugo 28.226,54 kn). Navedeni građevinski materijal je nabavljen od više dobavljača izravnim ugovaranjem. Materijal su ugradili izvoditelji radova s kojima je Društvo zaključilo ugovore o izvođenju građevinskih radova. Troškovnici za nabavu potrebnoga materijala nisu sastavljeni. Društvo nema građevinsku dokumentaciju (građevinska knjiga) iz koje bi bio vidljiv utrošak materijala. Sastavljeni su zapisnici o primopredaji i konačnom obračunu izvedenih radova u kojima je navedeno da su izvedeni svi ugovoreni radovi (što uključuje i utrošak nabavljenog materijala).

Državni ured za reviziju predlaže pribavljanje građevinskih radova s materijalom u skladu s projektnom dokumentacijom i troškovnikom, a u slučaju da Društvo nabavlja građevinski materijal, sastavljanje troškovnika potrebnog materijala prema vrsti radova kako bi bila omogućena kontrola utroška materijala.

- 4.2. *Društvo je prihvatio nalaz Državnog ureda za reviziju i navelo da će postupiti prema danoj preporuci.*

Dane pozajmice

- 5.1. Društvo je u 2008. dalo zajmove dvojici zaposlenika te pravnoj osobi za zaštitarske poslove u iznosu 66.000,00 kn, na temelju zaključenih ugovora uz kamatnu stopu u visini 4,0% godišnje. Jednom zaposleniku je dan zajam u iznosu 6.000,00 kn. Do vremena obavljanja revizije (konac studenoga 2009.) zajam nije vraćen, a prema ugovoru, trebao je biti vraćen do 15. kolovoza 2009. Drugom zaposleniku su dana dva zajma u iznosu 50.000,00 kn na rok do 31. prosinca 2009. U ožujku 2009. dan je novi zajam u iznosu 70.000,00 kn na rok do 31. prosinca 2010. kojim je zaposlenik vratio zajam u iznosu 50.000,00 kn, te u vrijeme obavljanja revizije zaposlenik duguje 70.000,00 kn. Za osiguranje povrata zajmova pribavljene su od zaposlenika obične zadužnice. Pravnoj osobi za zaštitarske poslove dan je zajam u iznosu 10.000,00 kn na šest mjeseci, odnosno do konca travnja 2009. Društvo je u travnju 2009. namirilo potraživanja prijebojem. Društvo nema pravni akt kojim bi utvrdilo davanje zajmova, odnosno kojim bi se, među ostalim utvrdilo tko, kada i u kojem iznosu te pod kojim uvjetima može ostvariti pravo na zajam.

S obzirom na značajne nepodmirene obveze Društva, te da se Društvo zadužuje kod poslovnih banaka i da prima sredstva iz županijskog i iz gradskog proračuna, Državni ured za reviziju predlaže preispitati opravdanost davanja zajmova zaposlenicima i pravnim osobama.

- 5.2. *Društvo je prihvatio nalaz Državnog ureda za reviziju i navelo da će postupiti prema danoj preporuci.*

Zaduživanje

- 6.1. Ranijih godina Društvo se zadužilo kod poslovne banke za kapitalna ulaganja. Početno stanje primljenih zajmova iznosi 4.385.860,51 kn. U 2008. Društvo se zadužilo u iznosu 4.835.177,82 kn, otplaćeno je 1.501.305,45 kn te koncem godine obveze po zaduživanju nakon obračuna tečajnih razlika i interkalarnih kamata iznose 7.813.747,16 kn. Od toga se na kredit iz ranijih godina za kupnju građevinskih objekata i druge imovine odnosi 2.888.220,51 kn (dospijeva 1. srpnja 2013.), a na kredit iz 2008. za kapitalna ulaganja 4.925.526,65 kn (dospijeva do konca ožujka 2019.).

Društvo se u srpnju 2008. zadužilo za kapitalna ulaganja kod poslovne banke. Zaduživanje je ugovoreno u iznosu 692.500,00 EUR, odnosno u protuvrijednosti 5.000.629,06 kn, uz kamatu u visini EURIBOR+3,25 postotnih poena, te interkalarnu kamatu koja se obračunava u visini ugovorene kamatne stope na iskorišteni iznos kredita od početka korištenja do stavljanja kredita u otplate odnosno do konca travnja 2010.

Rok povrata kredita ugovoren je na 108 mjeseci obroka nakon isteka počeka od godinu dana (travanj 2010). Društvo je prije zaduživanja pribavilo suglasnost skupštine Društva, a suglasnost osnivača nije pribavljena. Prema odredbi članka 107. Zakona o proračunu, pravna osoba u većinskom izravnom ili neizravnom vlasništvu jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave i ustanova čiji je osnivač jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave smije zaduživati samo uz suglasnost većinskog vlasnika, odnosno osnivača. Pri zaduživanju odnosno pribavljanju financijskih sredstava Društvo nije provedlo postupke nabave. Do konca 2008. kredit je realiziran u iznosu 4.835.177,82 kn, a u ožujku 2009. u iznosu 89.450,70 kn te su iskorištena kreditna sredstva u ugovorenom iznosu 692.500,00 EUR. S obzirom da je Društvo ugovorilo odgodu početka otplate kredita do konca travnja 2010. navedena ulaganja poskupljuju za interkalarnu kamatu (za 2008. je interkalarna kamata obračunana u iznosu 130.702,82 kn).

Državni ured za reviziju nalaže prije zaduživanja pribaviti suglasnost osnivača u skladu s odredbama Zakona o proračunu.

- 6.2. *Društvo je prihvatio nalaz Državnog ureda za reviziju.*

Postupci javne nabave

- 7.1. Tijekom 2008. nabavljene su robe, radovi i usluge u vrijednosti 9.266.909,38 kn, pojedinačne vrijednosti veće od 70.000,00 kn. Direktor je 1. kolovoza 2007. donio odluku o ulaganjima u 2008. i provođenju nabave. U odluci je navedeno da Društvo, iako nije obveznik primjene propisa o javnoj nabavi, planira za nabavu dugotrajne materijalne imovine provesti postupak ograničenog prikupljanja ponuda od izvoditelja s područja Bjelovarsko-bilogorske županije radi osiguranja izvođenja radova u roku i povoljnijih uvjeta plaćanja.

Za radove na izgradnji izložbene nadstrešnice u vrijednosti 2.093.217,00 kn Društvo je u 2007. s tri ponuditelja koji su dostavili ponude s najnižom cijenom zaključilo ugovore o nabavi roba, radova i usluga pojedinačne vrijednosti do 200.000,00 kn (ukupne u vrijednosti 2.093.217,00 kn), u skladu s odlukom direktora. Preostale robe, radovi i usluge u vrijednosti 7.173.692,38 kn nabavljene su izravnim ugovaranjem. Odnose se na finansijska sredstva u iznosu 4.996.393,92 kn (kredit za kapitalna ulaganja 4.835.177,82 kn, finansijski najam za automobil 161.216,10 kn), te druge robe, radovi i usluge u vrijednosti 2.177.298,46 kn.

Prema odredbama Zakona o javnoj nabavi, izravnim ugovaranjem mogu se nabaviti robe, radovi i usluge pojedinačne vrijednosti do 70.000,00 kn (bez poreza na dodanu vrijednost), a za veće vrijednosti od 70.000,00 kn propisani su postupci nabave ovisno o vrsti (robe, radovi, usluge) i vrijednosti nabave. Društvo nije iskoristilo mogućnosti nabave navedene imovine pod povoljnijim uvjetima

Državni ured za reviziju predlaže provođenje nabave roba, radova i usluga u skladu s odredbama Zakona o javnoj nabavi radi nabave pod povoljnijim uvjetima.

7.2. *Društvo je prihvatio nalaz Državnog ureda za reviziju.*

Društvo je organiziralo sajamske izložbe i poslovne sastanke vezane za poljoprivredu, stočarstvo, gospodarstvo, turizam, obrtništvo i druge poslovne djelatnosti, iznajmljivalo imovinu i obavljalo druge djelatnosti povezane s organizacijom sajmova. U godišnjim finansijskim izvještajima i poslovnim knjigama za 2008., prihodi su iskazani u iznosu 8.691.547,00 kn, rashodi u iznosu 8.613.552,00 kn, te dobit tekuće godine prije oporezivanja u iznosu 77.996,00 kn, a nakon oporezivanja u iznosu 24.935,00 kn. Podaci iskazani u godišnjim finansijskim izvještajima istovjetni su podacima iskazanim u poslovnim knjigama. Koncem 2008. obveze iznose 11.071.347,00 kn što je za 2.379.800,00 kn ili 27,4% više od ostvarenih prihoda. Odnose se na kratkoročne obveze u iznosu 3.257.600,00 kn (podmirene su do studenoga 2009.) i na dugoročne obveze (obveze za primljene zajmove) u iznosu 7.813.747,00 kn. Društvo se ranijih godina i u 2008. zaduživalo kod poslovne banke za kapitalna ulaganja. Dugoročne obveze po zaduživanjima iz ranijih godina iznose 2.888.220,00 kn i dospijevaju do srpnja 2013., a po zaduživanju iz tekuće godine iznose 4.925.527,00 kn i dospijevaju do ožujka 2019. Potraživanja koncem godine iznose 2.029.345,00 kn od čega se na potraživanja od kupaca odnosi 1.926.618,00 kn. Prema kupcima su poduzimane mjere naplate. Tijekom 2008. Društvo je dalo pozajmice zaposlenicima i pravnoj osobi za obavljanje zaštitarskih poslova, te koncem godine potraživanja s osnove danih zajmova iznose 66.000,00 kn. Vrijednosno najznačajniji prihodi ostvareni su od prodaje izložbenog prostora na sajamskim izložbama u iznosu 5.177.220,00 kn koji čine 59,6% ukupnih prihoda. Prihodi od potpora iznose 1.773.881,88 kn i čine 20,0% ukupnih prihoda. Od toga se potpore u iznosu 1.625.000,00 kn odnose na potpore Županije i Grada za kapitalna ulaganja te za otplatu glavnice i kamata po kreditima za kapitalna ulaganja, što je trebalo priznati kao prihod tijekom više razdoblja kako bi se sučelili s odgovarajućim rashodima. Vrijednosno najznačajniji rashodi odnose se na materijalne troškove u iznosu 3.615.919,00 kn ili 42,0% ukupnih rashoda i na troškove osoblja u iznosu 1.946.004,00 kn ili 22,6% ukupnih rashoda. Koncem 2008. Društvo ima 13 zaposlenika od kojih je pet na određeno vrijeme. Plaće su redovito isplaćivane. U 2008. ulaganja u dugotrajnu materijalnu imovinu ostvarena su u vrijednosti 3.701.913,00 kn, od čega je iz kreditnih sredstava financirano 2.805.239,25 kn, potpora Županije i Grada 624.163,19 kn i vlastitih sredstava 272.510,33 kn.

Najveći dio u vrijednosti 3.228.763,00 kn odnosi na ulaganje u izložbenu nadstrešnicu. Tijekom 2008. izravnim ugovaranjem nabavljena su finansijska sredstva u iznosu 4.996.393,92 kn, te robe, radovi i druge usluge u vrijednosti 2.177.298,46 kn pojedinačne vrijednosti veće od 70.000,00 kn. Predloženo je provođenje nabave roba, radova i usluga u skladu s odredbama Zakona o javnoj nabavi radi nabave pod povoljnijim uvjetima. S obzirom da je Društvo osnovano kao trgovačko društvo s namjerom ostvarivanja dobiti, da potpore od Županije i Grada čine 20,0% ukupnih prihoda, da ima 13 zaposlenika i značajne troškove osoblja (koji čine 22,6% ukupnih rashoda), da se zadužuje, te da su ukupne obveze koncem godine veće od ostvarenih prihoda, Državni ured za reviziju predlaže poduzeti radnje radi povećanja prihoda većom ponudom usluga na tržištu, te preispitati obveze, odnosno poduzeti radnje radi smanjenja troškova.

III. MIŠLJENJE

1. U skladu s odredbama Zakona o državnoj reviziji obavljena je revizija finansijskih izvještaja i poslovanja društva Bjelovarski sajam d.o.o., Bjelovar (dalje u tekstu: Društvo) za 2008., o čemu je izraženo uvjetno mišljenje.
2. Postupci revizije provedeni su u skladu s revizijskim standardima Međunarodne organizacije vrhovnih revizijskih institucija – INTOSAI i Kodeksom profesionalne etike državnih revizora.
3. Sljedeći postupci i učinci su utjecali na izražavanje mišljenja:
  - U poslovnim knjigama na temelju uredne dokumentacije nisu evidentirani neki troškovi za promidžbeni materijal, materijal i usluge za tekuće održavanje, te neka ulaganja u građevinski materijal za izgradnju izložbene nadstrešnice i rekonstrukciju spojne nadstrešnice (na dokumentaciji o preuzimanju u nekim slučajevima nije potpisana osoba koja je naručenu robu i usluge preuzeila, a u nekim slučajevima nije pribavljena dokumentacija o preuzimanju). Troškovi računalnih usluga u iznosu 14.795,17 kn ostvareni su na temelju računa iz kojih nije vidljiva vrsta, količina i jedinična cijena usluga, te kada su usluge obavljene. Neki troškovi nisu evidentirani prema vrsti troškova na analitičkim računima računskog plana (zaštitarske usluge 387.130,00 kn, materijalni troškovi za stočarske izložbe 359.353,71 kn, materijal za održavanje sajamskog prostora 203.274,00 kn, promidžbeni materijal 178.250,90 kn) (točka 1.1. Nalaza).
  - Tijekom 2008. organizirano je na sajamskom prostoru u Gudovcu sedam sajamskih izložbi koje su ukupno trajale deset dana. Društvo nema program aktivnosti po sajamskim izložbama iz kojeg bi bile vidljive radnje koje treba obaviti po svakoj izložbi, te izvršitelji i rokovi za obavljanje navedenih radnji. Potpore od Županije i Grada u iznosu 1.625.000,00 kn evidentirane su u poslovnim knjigama na prihodima, a prema Hrvatskim standardima finansijskog izvještavanja državne potpore treba priznati kao prihod tijekom više razdoblja kako bi se sučelili s odgovarajućim rashodima (točka 2.1. Nalaza).
  - Za naknade troškova izlagačima za stočarsku izložbu utrošeno je 225.460,67 kn na temelju ugovora u kojima nisu navedeni pojedinačni troškovi izlaganja po vrsti životinja, te je otežana kontrola ugovorenih troškova u odnosu na utvrđene odlukom direktora. Društvo je izlagačima sredstva isplaćivalo na temelju ugovora putem blagajne, a bez sastavljenog obračuna. Pri gotovinskim isplatama nema potpisa osoba kojima je gotovina isplaćena, već je sastavljena blagajnička isplatnica na ukupan iznos naknade svih izlagača koju je potpisao zaposlenik Društva. Troškovi materijala za održavanje građevinskih objekata i sajamskog prostora ostvareni su u iznosu 111.377,81 kn, a troškovnici potrebnog materijala, te zapisnici o preuzimanju izvedenih radova i utrošku materijala prema vrsti radova nisu sastavljeni. Materijal su ugradili zaposlenici Društva, te druge osobe na temelju ugovora o djelu za obavljanje majstorsko-tehničkih poslova.

Za naknada po ugovorima o djelu za obavljanje poslova za sajamske izložbe utrošeno je 148.326,86 kn (majstorsko-tehnički poslovi, pomoći poslovi i poslovi prodaje ulaznica), a Društvo nema dokumentacije iz koje bi bilo vidljivo da su navedene usluge obavljene, odnosno nije uspostavljena evidencija (dnevnik rada) iz koje bi bilo vidljivo za svakog izvršitelja koji su poslovi obavljeni, kada su obavljeni te opseg obavljenih poslova, radi kontrole poslova, već su sve naknade po ugovorima o djelu obračune na temelju ugovora. Troškovi za zaštitna sredstva zaposlenika i drugih osoba koje su sudjelovale u organizaciji sajamskih izložbi ostvareni su u iznosu 23.493,81 kn, a Društvo nije utvrdilo kriterije i mjerila za dodjelu zaštitnih sredstava, odnosno nije utvrdilo tko ima pravo na pojedinu vrstu zaštitnih sredstava, u kojim rokovima i količinama, te druge uvjete korištenja. Plan nabave zaštitnih sredstava nije donesen. Evidencija zaduženja zaštitnim sredstvima nije uspostavljena. Troškovi zaštitarskih usluga za vrijeme održavanja proljetnog i jesenskog sajma ostvareni su u iznosu 387.130,00 kn na temelju ugovora zaključenog u 1998. Ugovorom nisu precizno opisani poslovi koje je obvezna obaviti zaštitarska služba te je otežana kontrola obračunanih usluga. Nema dokumentacije iz koje bi bilo vidljivo da su usluge obavljene (dnevnik rada s podacima o prisutnosti izvršitelja, odnosno satima rada po izvršiteljima, te potpisom zaposlenika Društva). Za regulaciju prometa na parkiralištima korištene su također usluge student servisa (troškovi uređenja parkirališnog prostora i regulacije prometa na parkiralištima ostvareni su u iznosu 110.927,62 kn). Društvo nije sastavilo operativni plan zaštitarsko-redarskih poslova i poslova na parkiralištima s nazivom i opisom poslova, potrebnim brojem izvršitelja i terminima rada (točka 3.1. Nalaza).

- Ulaganja u izgradnju izložbene nadstrešnice i rekonstrukciju čelične nadstrešnice na koju je spojena izložbena nadstrešnica ostvarena su u vrijednosti 3.228.763,24 kn, od čega se na građevinski materijal odnosi 809.898,74 kn. Troškovnici za nabavu potrebnoga materijala nisu sastavljeni i nema građevinske dokumentacije (građevinska knjiga) iz koje bi bio vidljiv utrošak materijala (točka 4.1. Nalaza).
- Potraživanja za dane zajmove koncem 2008. iznose 66.000,00 kn. Odnose se na dane zajmove zaposlenicima u iznosu 56.000,00 kn i pravnoj osobi za zaštitarske poslove u iznosu 10.000,00 kn, na temelju zaključenih ugovora. Društvo nije preispitalo opravdanost davanja zajmova zaposlenicima i pravnim osobama s obzirom na značajne nepodmirene obveze Društva, te da se zadužuje kod poslovnih banaka i da prima sredstva iz županijskog i gradskog proračuna. Društvo nije donijelo pravni akt kojim bi se reguliralo davanje zajmova (točka 5.1. Nalaza).
- Društvo se u srpnju 2008. zadužilo za kapitalna ulaganja kod poslovne banke, a nije pribavilo suglasnost osnivača. Do konca 2008. kredit je realiziran u iznosu 4.835.177,82 kn, a u ožujku 2009. u iznosu 89.450,70 kn, te su iskorištena kreditna sredstva u ugovorenom iznosu 692.500,00 EUR. S obzirom da je Društvo ugovorilo odgodu početka otplate kredita do konca travnja 2010. navedena ulaganja poskupljuju za interkalarnu kamatu (za 2008. je interkalarna kamata obračunana u iznosu 130.702,82 kn) (točka 6.1. Nalaza).

- Tijekom 2008. nabavljene su robe, radovi i usluge u vrijednosti 9.266.909,38 kn, pojedinačne vrijednosti veće od 70.000,00 kn. Od toga su izravnim ugovaranjem nabavljene robe, radovi i usluge u vrijednosti 7.173.692,38 kn. Odnose se na finansijska sredstva u iznosu 4.996.393,92 kn (kredit za kapitalna ulaganja 4.835.177,82 kn, finansijski najam za automobil 161.216,10 kn), te druge robe, radovi i usluge u vrijednosti 2.177.298,46 kn. Društvo nije iskoristilo mogućnosti nabave navedene imovine pod povoljnijim uvjetima (točka 7.1. Nalaza).

IV. ČLANOVI SKUPŠTINE I UPRAVE**1. Skupština:**

Damir Bajs, predsjednik od 30. studenoga 2000. do 18. veljače 2008.
Miroslav Čačija, predsjednik od 19. veljače 2008.

Đurđa Adlešić, član od 16. travnja 2002. do 1. veljače 2008.
Antun Korušec, član od 1. veljače 2008.

2. Uprava:

Zlatko Salaj, direktor od 8. ožujka 2001.